Dezmințire la mit

doru davidovici

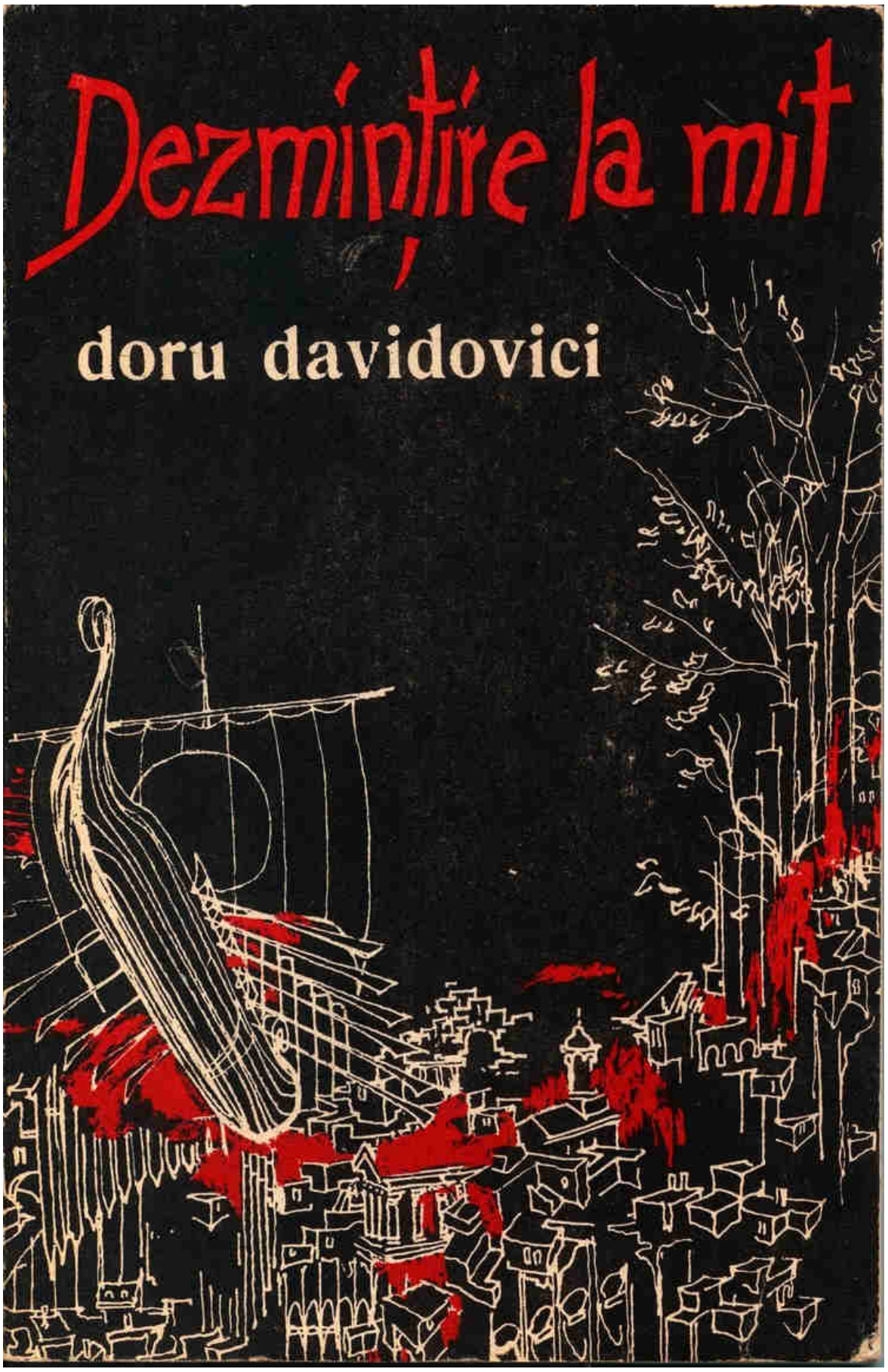

DORU DAVIDOVICI

DEZMINȚIRE LA MIT

DORU DAVIDOVICI

DEZMINȚIRE LA MIT

Editura Labirint, Bucureşti 1991

Coperta şi selecția grafică : ŞTEFAN DAVIDOVICI

I.S.B.N. 973-607-008-5

NOTA EDITORULUI

Autorul acestor poeme nu s-a preocupat să le publice. El le-a scris, pur şi simplu. Doru Davidovici le-a păstrat printre hîrtiile sale, printre desenele cu avioane şi manuscrisele cărților, pentru că poemele au fost pentru el o eliberare şi surîs, joc şi meditație, un fel de jurnal ținut cu intermitențe, la care totuşi se întorcea mereu.

Sînt texte scrise de-a lungul a peste douăzeci de ani, în paralel cu romanele la care lucra, astfel încît cititorul său poate recunoaşte reflexul cîte unei idei sau metafore în această formă de cristalizare, care este versul.

Poemele trebuie deci privite ca o camaraderească mărturisire, ca o mîna întinsă cu prietenie, ca o pauză între un zbor şi altul, pauză în care nu poți totuşi uita că ai zburat şi vei mai zbura.

S-a impus de la sine necesitatea de a alege, dintre paginile de proză, cîteva referitoare la zbor.

Dacă primul fragment este prezent în carte pentru că autorul descrie aici prăbuşirea unui avion, aproape întocmai aşa cum s-a petrecut mai tîrziu propriul său sfîrşit, mîna încleştată pe manşă a pilotului căzut devine un simbol al celorlalte pagini, de exaltare a zborului, a relației dintre om şi maşină, dintre om şi văzduhul infinite, dintre om şi omul care zboară.

Ni s-a părut că nu poate lipsi din aceaste pagini de confesiune imaginea cîinelui Tom care i-a însoțit ultimii ani şi colindă prin ultimele lui cărți cu credința primului cîine care l-a însoțit pe om în crearea civilizației.

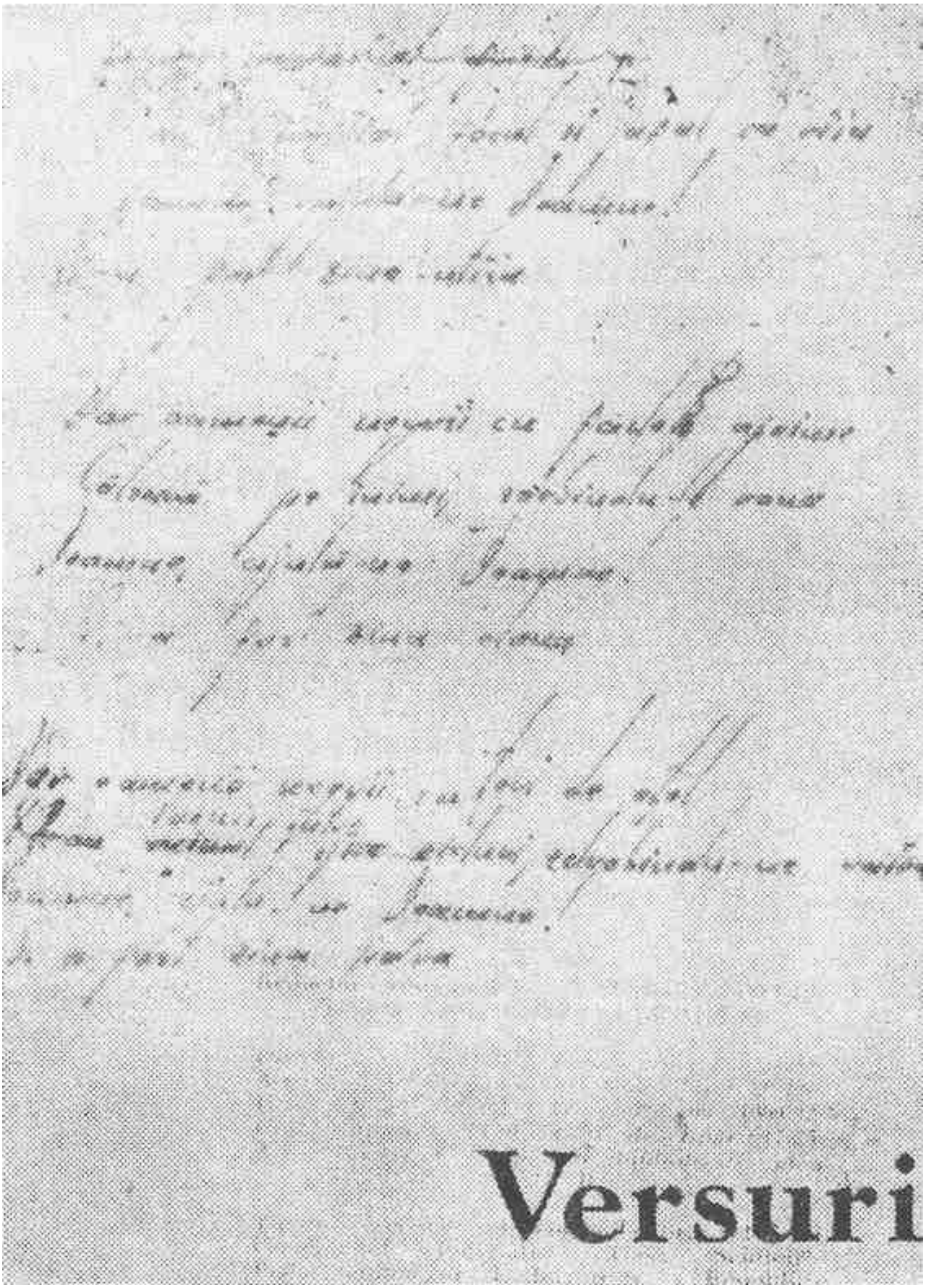

Versuri

DEZMINȚIRE LA MIT

Nu m-am întors...
Eu sînt aici, risipit pretutindeni
Întoarcerea mea,
uciderea pețitorilor,
Simplu mit
Din care Homer şi editorii trag profit.
Nu m-am întors...
Eu sînt aici, risipit printre pietrele arse
Sirenele
Circe
Penelopa
Sînt farse
Născocite de-un orb zdrențăros
Pentru un happy-end fermecător şi duios.
Nu-mi voi revedea niciodată patria
soția
fiul
cîinele
Arcul, patul din trunchi de măslin, ogoarele, turmele,
Itaca stîncoasă şi marea albastră – căci asta mi-e voia,
Risipit,
– adunat între ziduri surpate,
Ulise rămîne la Troia!

Ați vrut să-mi luați spada şi coiful
Şi scutul, zgîriat şi lovit
În cărțile voastre Ulise-i un biet rătăcit.
Mă reneg pentr-un plug
Simbol de taur castrat care trage la jug
Nici acum nu-nțelegeți -
E-atîta de greu?!
Că Ulise e Troia, şi că Troia sînt eu...

. . . . . .

De patru milenii amestec cu spada mortarul pe plajă
Cioplesc lespezi
ridic ziduri
Înălțîndu-mi în marmură voia.
De patru milenii
Ulise ridică
O nouă cetate la Troia...

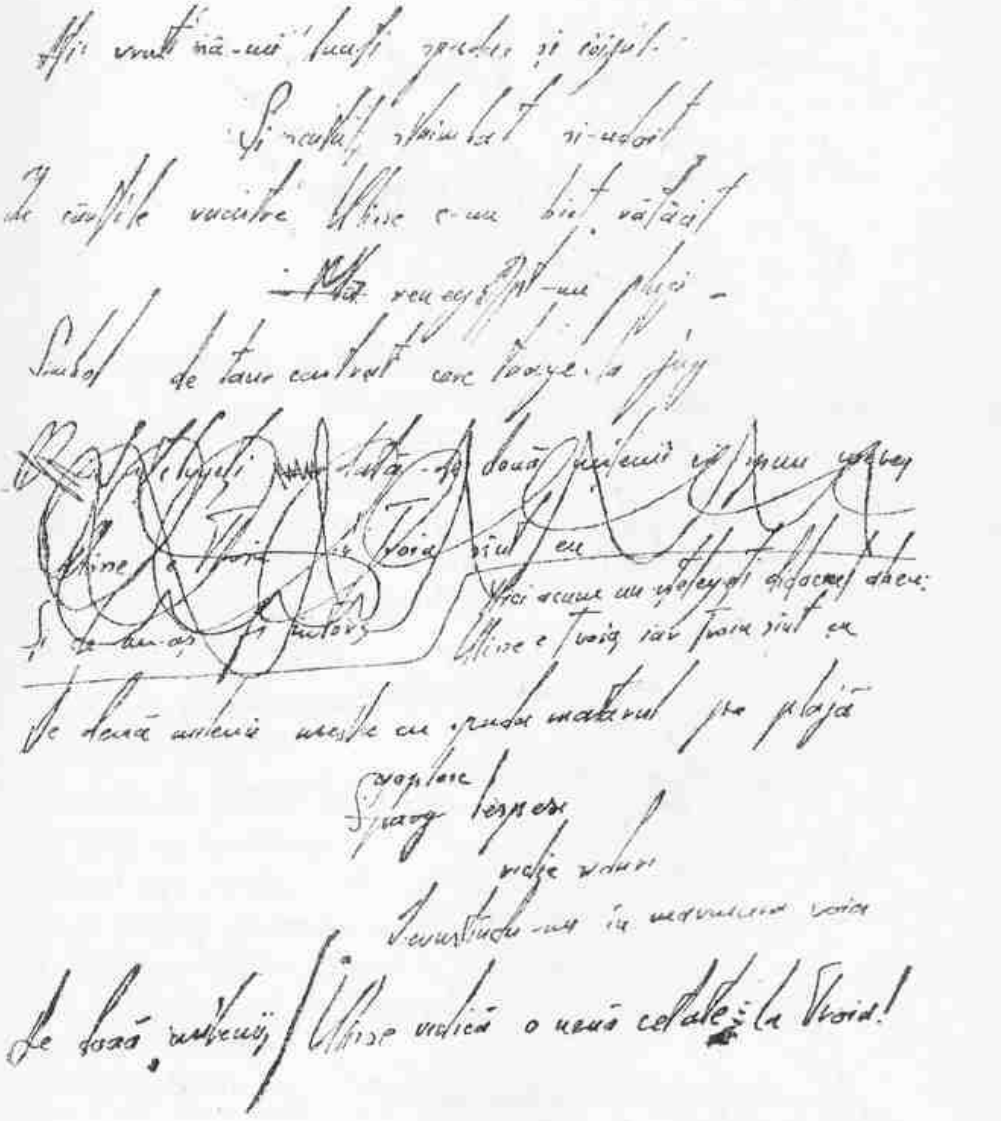

IERI MI-AI SPUS

Ieri mi-ai spus că ai văzut un băiat cu un cîine
trecînd dealul şi intrînd în pădure.
Era ora cînd cîmpul şi dealul şi pădurea sînt sure
Sub limpezimea amurgului.
Băiatul fluiera o melodie ciudată şi păşea ca în vis,
Cîinele era mare, blănos şi puternic, cu părul închis
Şi purta un costum de dantelă
Din mai multe bucăți:
vestă
brîu
coleretă
Şi la fiecare picior, fustanelă.
Nu ştiai ce se întîmplă
Băiatul avea ochii ca de apă adîncă
Şi un pieptar de armură, din oțel lustruit,
În care soarele, la asfințit,
Isca mănunchiuri de flăcări subțiri.
Continuai să te miri :
Bătrînii povesteau că în pădure sînt luminişuri cu
iarbă şi flori,
Iar sub flori sînt ascunse arme vechi şi comori,
Lăzi cu galbeni, flamuri vechi zdrențuite
Cupe cu aur, scuturi, coifuri turtite
Si cămăşi de zale, ruginite de sîngele scurs.

Un moşneag ți-a mai spus
Despre flăcări albastre, dănțuind pe fața pietrelor sure.
Ce căuta băiatul cu cîinele lui în pădure?
Se vorbea de-o cetate de mult părăsită
De-un popor foarte vechi, despre o plecare pripită
Spre nicăieri.
Pădurea era un loc plin de taine
Unde n-ai ce căuta, chiar apărat de un pieptar din
oțel lustruit
pus peste haine.
Mai tîrziu ai venit să-mi arăți
O fată subțire, trecînd dealul şi dispărînd în desiş.
... Şi povestea s-a închis.

UCIDEREA PRUNCILOR

(Bruegel, I)

Pe urmă,
din cer
din pământ
din zăpadă
Au apărut cîțiva îngeri.
Erau îngeri adevărați
Înalți, puternici -
Aveau aripi şi mantii
Şi spade sub mantii.
Unul purta chiar coleretă...
I-am privit înspăimîntată, căci ştiam ce avea să urmeze
Citisem Biblia, îl văzusem pe Bruegel,
Voiam să fug, dar unde poți fugi
Iarna, cu un copil în brațe?!
Îngerii fumau liniştiți
Privind în jur piața pustie,
Casele acoperite cu zăpadă,
Uşile zăvorîte, ferestrele oblonite,
Pomul, fîntîna-nghetată...
Apoi, cel mai înalt şi cel mai puternic
Şi care avea aripile cele mai strălucitoare
A scos sabia din teacă...

. . . . . .
Îngerii plecau
Cel cu coleretă era în frunte
Caii îşi legănau uşor crupele prin aerul rece
Şi lăsau prin zăpadă urme frumoase, nemaivăzute,
Poleite cu aur.
Îngerii aveau spade şi mantii, şi spade sub mantii
Şi călăreau cai minunați, care lăsau urme nemaivăzute -
Noroc că pruncii se uită usor,
doar cît scoți leagănul din odaie -
Nu prea adînci, rotunjite, poleite cu aur...

TURNUL BABEL

(Bruegel, II)

Pe urmă, oamenii s-au apucat să construiască un turn înalt
Cu care să ajungă dincolo de ceruri.
Voiau să urce şi să vadă cu ochii lor,
Să apuce, să pipăie, să audă,
Voiau să se convingă.
Treaba mergea greu, pietrele mari
Trebuiau ridicate mereu tot mai sus,
Dar ei aşezau piatră peste piatră, piatră peste piatră,
Aveau şi o macara cu care se ajutau.
Iar un anume Bruegel, din Ţările de Jos,
Încerca să pună pe pînză strădania lor,
Picta cu culori din ce in ce mai deschise fiecare piatră pusă
peste cealaltă piatră.
Turnul, negru la rădăcini,
Devenea tot mai strălucitor pe măsură ce se apropia de cer,
Atît de strălucitor încît oamenii lăsau lucrul şi veneau
să privească,
Iar Bruegel picta mai departe, el nu stătea să admire,
Pînă într-o zi, cînd lumina deveni foarte puternică.

Atît de puternică, încît oamenii spuseră:
Destul, ne ajunge,
cîtă, cîtă strălucire!
Şi plecară.
Numai pictorul, orbit de lumină, continua să lucreze.
Unii spun că pictează şi astăzi pe pînză,
Cu bucăți aprinse de Soare.

PRĂBUŞIREA LUI ICAR

(Bruegel, III)

Întîi, nimeni n-a observat nimic...
Plugarul întorcea brazdele gîndind la pîinea cea de toate zilele,
Micul cioban privea atent la cer, încercînd să vadă stelele,
Bătrînul cîine dormita; îl adormise pacea zilei, firește,
Iar pescarul aştepta cu undița-n apă;
Pescarul dorea numai peşte
Şi doar marinarii care treceau prin strîmtoare,
Întorcîndu-se dintr-o lungă călătorie pe mare,
Doar ei, obişnuiți cu şoaptele undelor, numai lor
parcă
li s-a părut...
cîteva pene învîrtejite
Cîteva cercuri pe fața apei, iute de valuri strivite,
Parcă cineva a strigat, parcă cerul sau marea
Şi ziua... cum i s-a întunecat lumina plină, strălucitoare
Aici, în tabloul ăsta liniştit şi curat e cineva care moare?
Nu se vorbeşte de moarte în culorile limpezi ce Bruegel
pe pînză le-a întins.

. . . . . .
A fulgerat însă zarea, a clipit şi s-a stins.

* * *

Armata cu flinte şi spade
Înainte de-a porni la război
S-a rugat de Dumnezeu – riguros
Să le asigure un război cu folos
Dar...
Armata cu spade şi flinte
S-a rugat la fel de fierbinte
Iar Domnul – rupt în două – neştiind ce să facă
Şi-a dat toată silința
Să piardă cei ce i-au văzut neputința
Şi, înfrățindu-se în acel ceas cu Dracul
I-a pus pe îngeri să sune atacul
. . . . . .
Cele două armate s-au tocat conştiincios şi cuminte,
Gîndind la cele sfinte.

ODATĂ, ÎNTR-O ADUNARE DE ZEBRE

Odată, într-o adunare de zebre intră un necunoscut
Erau acolo zebre de toate felurile, de toate vîrstele
Nici una nu-l cunoştea pe noul venit
Dar toate erau vărgate.
Adunarea se anunța deosebită, dezbătea importanta problemă:
zebrele sînt albe pe negru sau negre pe alb?
O întrebare veche plecată din tenebroasele începuturi în dungi
şi căreia nu i se găsise încă răspunsul.
Existau argumente pro negre pe alb, contra albe pe negru
Şi vice-versa.
Împăciuitorişti rumegau o cale de mijloc, cenuşie.
Necunoscutul participă la dezbateri privind atent în jur
Apoi, înainte de a se trece la vot, luă cuvîntul şi zise:

„Am ascultat fără pic de interes ce s-a spus aici,
De fapt, eu am venit s-o aleg pe cea mai grasă
Albă pe negru, sau neagră pe alb”

Şi rosti, alegînd cu grijă cuvintele:
Sînt leul.

CÎND OMUL

Cînd
omul cu toga sfîşiată şi cu faţa plină de sînge
S-a ridicat de la pămînt şi a strigat „Dragoste!”
Mulţimea înfuriată l-a ucis cu pietre
Şi i-a aruncat trupul uscat şacalilor de la poarta de Nord a oraşului.

Cînd omul cu zale lucitoare
S-a înapoiat în fruntea alaiului armatelor victorioase
Cu carele încărcate de jafuri, şi cu lungi convoaie tîrîtoare de sclavi,
Mulţimea i-a construit – ca să aibă pe sub ce trece –
Un arc de triumf din propriile-i trupuri.

***

A mai fost un fior…
Niciodată n-am ştiut
Zeii de bronz erau hîrburi de lut
Iar poruncile scrise-n al marmorei chip
Erau doar simple fraze aşternute-n nisip
Dintr-odată-am văzut: fiecare-i un scut
Fiecare izbeşte-n cel cu scutul căzut
Cînd săgeata duşmană-şi aduce veninul
N-o să fugi să-ți acoperi cu scutul vecinul
Şi privind cu privirea strămoşului drept
Stinghereşte tăblița de „OM” de pe piept.

IAR LA CEASUL ŞTIUT

Nu te du! Nu e nici un pas însemnat!
Totul e dinainte fixat,
Iar rezultatul demult cunoscut:
Unul dintre parteneri e bătut,
e învins,
Condamnat dinainte de sus,
Fără posibilități de recurs
Şi fără putință de apărare.
Se regizează demult şi scena cea mare,
Scena finală a cuvintelor calde,
a privirilor reci,
Scena despărțirii „pe veci”.
E pregătită la gheață găleata cu lacrimi fierbinți
Şi benzi cu suspine, citate şi-njurături de sfinți
Întîmplătoarea întîlnire a fost şi ea regizată
Pînă şi banca a fost dinainte fixată,
Curățată,
Vopsită,
Iar la ceasul ştiut
Vă veți strînge în brațe pentru primul sărut.

Nu te du! pot să-ți spun de pe-acum c-o să plîngă
Cu ce vorbe duioase va-ncerca să te frîngă...

. . . . . .

Nu mă duc: totul e dinainte ştiut
Unul dintre parteneri e bătut.

COCORUL ALBASTRU

(poveste de spus Trigruței în noaptea de Anul Nou)

Cocorul albastru nu există
El a fost numai pretextul care să te-aducă aici,
Vino lîngă mine cu mii de precauții
Să nu-ți pîrleşti la jar blana, ori labele, ori coada stufoasă.
Cocorul albastru a fost numai pretextul,
Cioara vopsită care te-a adus pînă aici
Din jungla ta de pomi franțuzeşti de Crăciun.
Cocorul albastru e numai un pretext,
Bea țuica veche din bufet
Aprinde-ți o țigară Lucky Strike
Şi vino să vedem cocorul albastru zburînd.

CONCERT TOTAL

Pe urmă a cîntat Leny Escudero
Cînta despre munți albaştri,
despre cîmpii verzi,
despre case, despre oameni,
despre tine.
Apoi a cîntat Aznavour
Tot despre nişte munți, despre nişte ape,
Despre tine.
Au cîntat Brel, Bécaud,
Brassens, Mireille Mathieu şi Richard Anthony.
Au mai cîntat mulți,
Toți despre lucruri grave, serioase,
dragoste, şi alte săruturi.
Apoi au venit cei mari
Faimoşi , bărboşi, cu orchestre din 165 de instrumente
Şi tot asta cîntau:
munți
oameni
ape
despărțiri...
Unii riscau finaluri optimiste,
Iar alții nici nu-şi terminau partitura
Plecau aşa, cîntînd...
despre tine.

CE-AI ZICE?...

Ce-ai zice să-ți aduc un pui de dinozaur în loc de o pisică
Sau, dacă preferi, o jivină mai mică
O variantă de plesiosaur
Mare doar cît un taur?
Înoată, învolburînd apa în volburi valone
Şi nu cîntăreşte decît şapte-opt tone.
Iar la prînz să consume, fin şi manierat
Un rechin, şi-un pateu de ficat.
Sau mai bine o şopîrlă zburătoare
Lungă, cît e de-naltă girafa ridicată-n picioare
Să-i faci o colivie, din lemn de tutun
Mare cam cît blocul de peste drum
Sau poate doreşti monstrul vestit, Nessie-Beat
Nu se cunoaşte cam de ce gabarit
Nici unde-şi face siesta, nici cu ce se hrăneşte,
Cu porci sau cu păsări, cu untură de peşte
Nu s-a aflat, deşi au scotocit lacul cel lin
Într-un galben şi spațios submarin.

ÎMPREUNĂ

Se părea că unul din noi trebuia să moară pentru ca
celălalt să trăiască,
Dar nici unul nu se grăbea să facă gestul galant,
Pentru că fiecare ştia că celălalt
– Cel pentru care trebuia să murim –
Avea să trăiască mai rău ca cel mort.
Jocul era aspru, regulile precise, arbitrii severi,
(nu puteam muri amîndoi)
Şi ne întindeam unul altuia, solemni, gravi, tăcuți
Pistolul
Cuțitul
ştreangul
şi o sticluță cu otravă...

Şi
– tot împuşcîndu-ne
înjunghindu-ne
spînzurîndu-ne
şi otrăvindu-ne unul pe altul
Se făcea că am trăit împreună 100 de ani.

UNEORI AŞ VREA…

Uneori aş vrea să te iau cu mine pe banchiză.
Locuiesc într-un iglu încălzit cu seu de balenă.
E ceva funingine, dar merge -
E atîta alb de jur-împrejur!
Ți-aş arăta focile mustăcioase, cu capete rotunde şi lucioase,
Morsele grele şi ursuze
Am privi de departe ursul alb, – ascunşi după blocuri de gheață –
Ți-aş arăta totul, dar mai cu seamă cîinii,
    cîinii mei blănoşi, gîfîiți,
    cu pieptul lat,
    cu limbile atîrnînde chiar pe gerurile cele mai aspre,
    labe puternice, ochi veşnic la pîndă,
Cîinii gonind, cu cozile-n vînt, trăgînd ca în joacă sania-ncărcată,
Cîinii mei polari minunați, nasuri umede, negre,
Sălbatici şi tandri, sălbatici şi tandri…

N-am fost niciodată pe banchiză, iubito…

*

Pe urmă ne-am oprit lîngă un ranch părăsit –
Poarta căzută, ferestrele oarbe…
Am legat caii de gardul prăbuşit şi le-am dat să mănînce,
caii noştri, osteniți de drumul cel greu…
Deasupra era un cer plin de stele
şi fiece stea era un suflet indian
sau un suflet bizon ucis de Buffalo Bill
Ne-am înfăşurat în poncho-urile aspre, vîntul cînta printre ierburi,
iarba indiană, înaltă şi groasă
care nu se culcă şi nu se usucă nici pe vremurile
cele mai aspre.
Aveam colturile sub cap, galbenele, onestele colturi
Şi tocmai voiam să te întreb dacă merită dormită o noapte ca asta.

*

Nu, nu ți-am dăruit niciodată cuțite
Şi lamele cuțitelor nedăruite
S-au lungit... s-au subțiat...
Transformîndu-se-n arce de ceas,
Care macină lent timpul scurs şi rămas
...etc.

*

***

Pe urmă au apărut întrebările.
Lumea era o felie netedă de piatră,
Ca să ajungi sus, trebuia sa tai trepte. Dar cum?
Stînca era dură, oțelăriile Siemens departe,
(Scrîşnind din roți, seara
mai întoarce tramvaiul cinci la Sfîntul Gheorghe ?
Ştii cum se scrie muzica ?
Puii de tigru nu sînt, totuşi, tigri ?
Şi oamenii, oamenii ăştia…
Cel mai bun prieten al tatii s-a-mpuşcat între două
adunări de Partid
Vezi, noi… noi nuuu)

Iubirea, desigur
Focurile în preerie, sub cerul de-acolo
Trosnindu-şi ramurile răşinoase, ard altfel decît cele de-aici ?
Lucirea grea a colturilor, glonțul țintit –
Moartea e aceeaşi pretutindeni, doare numai pe cel ce rămîne.
S-a răspuns la atîtea: aburi, electricitate, atomi,
Ocolim globul într-o singură oră, ajungem la Lună în trei –
Au rămas numai lucrurile mărunte: dragostea, noi…

*

Pe urmă, într-o zi, la amiază,
Ceasul cu cuc a bătut de cinci ori.
Se întîmplase, desigur, ceva.
De obicei bătea de cinci ori la cinci, de opt ori la opt,
Iar la amiază douăsprezece gonguri…
Era un ceas deosebit de precis, pus la punct, foarte bine reglat
Pendulul ticăia monoton şi egal
Moțăind între mîine şi ieri,
Oamenii îşi întorceau ceasurile de buzunar şi plecau,
Cucul se înclina şi intra la loc
Să-şi macine secundele pînă la următoarea lui apariție.
Asta a durat multă vreme. Dar ieri, la amiază,
Cucul a cîntat de cinci ori,
Apoi s-a oprit,
A privit oamenii, care încremeniseră cu ceasurile
de buzunar în mînă,
Şi a zburat, fără să privească înapoi.
Venise toamna, cine ştie ce era în sufletul lui.
. . . . . .
Sau poate era un cuc autentic ? !

SĂPTĂMÎNA OARBĂ

Era o lumină strălucitoare
Şi nu te desluşeam decît pe tine
Ochii
părul
gîndurile

Tăios de clare, ca într-o gravură de Dürer.

PENTRU PISICA

Plecarea în care rămîi, cea mai tristă plecare –
Nu ajungi nicăieri înainte şi privind înapoi
Plecînd pe veci miercuri şi întorcîndu-te joi
Ca un vapor uitîndu-şi parîma legată la chei
Lucrurile sînt aşa cum sînt ele, nu cum vrei să le iei.
Învață cînd se trînteşte o uşă, chiar dacă-ți prinzi mîna în ea
E mult mai bine aşa
Decît o uşă întredeschisă, prin care trece un curent de aer subțire
Înroşindu-ți nasul
Lăcrimîndu-ți ochii
Şi schimbînd întreaga ta fire
(Neîmblînzită).
Răsuceşte-te brusc şi du-te călcînd apăsat cu un zîmbet pe față,
Chiar dacă fiece pas te costă un an ori doi ani de viață,
Învață să fii față de tine însuți cinstit
Face parte din lucrurile de neclintit,
Chiar între munții care se bat cap în cap.

Mîna întinsă nu se refuză, ştii bine,
Dar, înainte de a strînge o mînă întinsă, întoarce-te-n tine,
Priveşte
Cîntăreşte
Gîndeşte
O legătură nicicînd începută mai uşor se sfîrşeşte,
Chiar dacă doare.
Orice mînă întinsă şi strînsă e un pact încheiat
Pentru mult timp
(Uneori, pentru personala vecie).
Totdeauna se ştie
Cum începe dragostea sau o prietenie,
Cum se termină – e mai greu de aflat.
Un lucru e sigur: să pleci atunci cînd e de plecat,
Fără să priveşti înapoi,
Din nou singur cu tine.

… Ați fost doi.

PE URMĂ A VENIT

Pe urmă a venit idiotul satului
S-a aşezat pe gardul scund de calcar, lîngă ceilalți.
Era un idiot veritabil, de la naştere nu scosese nici două cuvinte,
Căra apă şi cumpăra pîine vecinilor
Săpa fîntîni…
Avea părinți, avea frați
Oameni simpli, fireşti, plini de ei şi de cele din jur,
Oameni normali
Li se dădea binețe şi răspundeau cu glas molcom : zdrazdvui
Idiotul clătina din cap înainte-napoi, înainte-napoi,
De la naştere nu scosese nici două cuvinte.
Era un idiot veritabil, prieten cu copiii, cu cîinii
Uneori strîngea alge de pe plajă, hîrtii,
Habar n-avea că e idiot, soarele lucea, marea era albastră
Briza uşoară, maşinile, cehii bronzați
Curgeau fireşti ca şi praful, ulița, casa de calcar,
El căra apă, căra pietre, cumpăra pîine
Era mare, umeri lați, picioare zdravene, brațe puternice
Copiii nu-l goneau de lîngă ei seara, pe gardurile joase de calcar,
Îi asculta si dădea aprobator din cap, înainte-napoi, înainte-napoi
Se vorbea despre peşti, de vapoare, de şcoală, venea toamna.

Pe urmă, la radio, între două melodii legănate
Aflu că un oraş a fost făcut praf de cutremur
În Irlanda şi-aiurea, patru mii de morți, şase mii de răniți
Îți simt în spate răsuflarea calda, patru mii de morminte
Alături se joacă Ştefan şi Irina, de-a oraşul distrus,
Familia noastră liniştită, întreagă,
Zidurile trainice nu mint, nu înşeală
Apără de afară, şi afară e frig
Noi sîntem împreună, şase mii de răniți
În seara asta am murit de patru mii de ori, sîngerez din
toate rănile,
şase mii
Mă înăbuşă zidurile caselor prăbuşite, Managua, palmierii…

DE CE ?

Nu cresc copaci şi flori pe muntele de sare ?
Cum iese apa din pămînt ?
Cum iese soarele din mare ?
Ce-nseamnă : “să mă credeți pe cuvînt” ?

Cum iese planta din sămînță ?
Stejarul dintr-o ghindă atît de mică ?
Cînd erați mici, vă atingea bunica ?
Ce poate să-i provoace unui tată frică ?

Unde-i cişmeaua de la care curge lapte ?
Cum se cuprind tablourile-n ramă ?
Cum zboară un elicopter ?
Cum iese un copil din mamă ?

De ce e dudul plin de dude negre ?
De ce e corcoduşul plin de spini ?
Cum se imprimă vocile pe bandă ?
Rechinii pui sînt pui, sau tot rechini?

Cînd un avion în aer explodează,
Şi arde, ce se-ntîmplă cu pilotul ?
De ce pe cer sînt stele numai noaptea ?
De ce copiii vor să ştie totul ?...

PENTRU TINE TOTUL E CLAR

Pentru tine totul e clar –
Canalele din Marte sînt trasate cu var,
OZN-urile vine de pe o planetă pustie
Care – nici nu importă, curînd o să se ştie
Oamenii din Rapa-Nui au fost ciopliți de marțieni evident,
(Şi încă fără risipă de talent).
Dovadă : culoarea comună, roşcată
A planetei ciudate şi-a populației de piatră.
Spre camera bunicii duce un coridor mărginit de arbori stufoşi,
Sub masa din sufragerie pîndesc inamici primejdioşi,
Baia e o batisferă, un ocean, Atlantida,
Jakie-atlantul întorcîndu-şi clepsidra
Şi decretînd categoric:
“Insula mea a fost scufundată de un cataclism atomic”.
Viitorul globului de baştină e bine gîndit:
Oamenii vor arunca armele într-un loc stabilit.
Vor turna deasupra un cocktail de apă, acid şi nisip
După care se va produce schimbarea la chip:
“Nici eu, nici tu nu mai avem arme, priveşte,
Să ne strîngem mîinile, prieteneşte,
Şi să vedem ce-i de făcut”
Chestia aia cu armele – arăți peste umăr – nu mi-a plăcut
N-ar fi dus nicăieri…

Şi deodată întrerupi conferința de pace,
Pe geam a intrat un fluture care-ți place
Ori ți-ai amintit de Bonzo, cîinele bernardin,
Ori îți scoți din deget un spin,
Ori – simplu – simți că nu poți căra
Viitorul pămîntului pe umerii tăI, oricît ai vrea.
Patru miliarde înseamnă mult totuşi pentru opt ani jumate
La fiecare doi ani un miliard pus în spate,
Te întorci la Bilbo Baggins, vestitul hobbit,
La cărțile tale, la hărțile vechi, la atlasul iubit
Şi mîngîindu-ți cîinele de pluş pe bot
Eşti în acelaşi timp Amundsen, Nansen, Columb, Robert Scott
Descoperind noi pămînturi în curtea strîmtă din spatele blocului
Ori în parcajul de-alături.
Să ştii, băiețel, că pînă la urmă nu putem face nimic,
Şoarecele e mîncat de pisic
Iepurilă de vulpe
Şi oaia de lup
Iar leu-i mănîncă pe toți în grup.

PE O PIATRĂ ÎNCĂLZITĂ DE SOARE

Mai bine aşează-te strîmb pe o piatră încălzită de soare
Şi judecă-mă drept.
Nu încerca să fii prea-înțelept
Mai mult decît binele, binelui strică
Şi orice lucru judecat în pripă
Se-ntoarce împotrivă-ți.

Eşti încă prea crud să ştii ce e de ştiut,
Ce se întîmplă, şi cum se întîmplă,
Apa din alții cît e de adîncă
Vîrtejul nebun cît e de nebun
Cum vine pîrjolul, cum lasă doar scrum,
Cum trebuie din scrum să renaşti, pocăit
Şi iar te întorci de unde ai pornit
Cînd trebuie să uiți, sau să-ți aminteşti
Cînd trebuie să ierți, sau să pedepseşti
Trecînd peste tine.
Cînd singur rămîi, pînă unde ajungi
Cînd spui ce ai de spus, sau cînd praf să arunci
În ochi de prieten, de părinți, de soție –
Ce ții pentru tine, ce alții să ştie
Ce-i bun şi ce-i rău, eterna problemă.

Să poți rezolva savanta dilemă
În care,
Prin legile firii, atît de-încurcate,
Pe rînd şi deodată, cu toții au dreptate.

Cu omul din tine, pustiit, fărîmat
Să poți să te scoli de nimic rezemat,
Doar de omul din tine – care încă rezistă.
Să poți să prefaci în surîs ziua tristă
Să treci marea-not, chiar de nu ştii să-noți
Cînd pleci, să nu laşi doar urme de roți.

...Şi eu aş vrea să fiu turnat
În bronzul tare şi durabil
Ce corespunde admirabil
Solidului portret de tată
Din mintea ta întortocheată...

. . . . . .

Hai, dă-te jos de pe piatră...

PLECAREA BĂIATULUI

Pe urmă, să ştii,
Nu toate lucrurile sînt ceea ce par ele a fi.
Nu tot ceea ce zboară e bun de gătit
Nici soarele în jurul pămîntului nu-i învîrtit
Deşi aşa s-ar părea...
Rîmele sînt doar o parte din ce vezi umblînd în noroi,
Exista animale care veghează pe-un morman de gunoi
Ca pe un soclu firesc
De exemplu : falnicul vultur regesc.
Leul înghite cadavre, iar tigrul, pe-nnoptate,
Se ocupa de afaceri vărgate, nu tocmai curate.
Huiduită e hiena: că-i urîtă şi tristă
Că-i lăcrimează ochii;
Îşi şterge nasul fără batistă
Şi priveşte furiş.
Asta se potriveşte şi pentru mormanul de solzi din păpuriş
Vestitul Ale-Croco, din cîntecul cu Drili.
Dar, să lăsăm hienele şi crocodilii
– Oficialii proscrişi –
Şi să venim mai aproape de noi :
După ce vei pricepe
Că lupul e bun pentru ai lui şi rău pentru oi,
După ce o să-ți dai seama că sînt lucruri care se fac doar în doi
Pentru că – simplu – aşa sîntem construiți.

Ori, dimpotrivă,
După ce o să ştii
Cît, unde şi cînd singur să fii
Uneori, doar singur răzbeşti sau te răzbeşti,
Doar singur afli
În ce să crezi, de ce să te-ndoieşti...
Şi încă
După ce o să vezi marea din tine cît e de adîncă
Muntele mîndru cît e din lut şi cît e din stîncă,
După ce o să afli – poate plîngînd
(sînt lucruri pe care le înveți doar peste tine trecînd) –
Ce medicament bun e strînsul din dinți,
Datul capului de pereți
Şi datul vinei pe părinți,
După ce o să ştii cum se strîng pumnii în buzunare,
Doar atunci să te gîndeşti la plecare.

DANS

(*fragment dintr-un jurnal de bord*)

Pe urmă, ni s-a spus că cine vrea
Poate să-ncerce să danseze
(se zvonea chiar că dansul ar fi prețul scăpării noastre)
Existau amatori, mulți nu strînseseră în brațe o femeie de mult,
De la plecarea de pe Prima.
Iar femeile de aici erau înalte şi subțiri,
cu ochii negrii şi cu părul verde
Muzica era adîncă şi gravă, femeile fierbinți
Prima era departe, în urmă, cu legile ei ce trebuiau respectate
Între noi si ea erau vreo doisprezece ani-lumină
explozia din camera reactoarelor
moartea lui Gynt
dispariția lui Pitheas, Ulise şi Hector, pe Styxa
Fuga lui Vernon, hydra de pe Eritreea B
Tania, colapsul gravitațional din regiunea Atlasis
Iar femeile erau atît de fierbinți, cu ochii ca noaptea şi
cu pletele verzi...

. . . . . .

Muzica adîncă şi gravă, femeile fierbinți....

. . . . . .

Noi nu...

VÎNĂTOAREA

(povesteşte Tigruța)

Pe urmă, într-o noapte, am fost trezită
Cu surle şi tobe
De tam-tamul satului din junglă,
… Se adunaseră toți
Ieşiseră din colibele lor
Şi strînşi în piața rotundă din centru
Strigau că vor sa bea sînge de tigru,
Iar vrăjitorul, mohorît ca orice vrăjitor,
Avea nevoie de o mantie nouă din piele de tigru ;
Cea veche se uzase de-atîtea farmece
Şi de atîta purtat
De la tatăl
şi de la tatăl
Care, la rîndu-i
o avea de la taică-său.

Atunci, am ieşit în mijloc,
M-am aşezat lîngă foc
Şi le-am zis : “Iată-mă, sînt aici,
Eu nu vreau pielea vrăjitorului vostru.
Dar în junglă sînt şerpi şi scorpioni,
şi gîze foarte rele
S-au mai văzut vînători de tigri, ucişi de furnici otrăvite”

Şi-am mai vrut sa le mai spun ceva,
Căci descoperisem că aveam chestii comune,
necazuri de fiecare zi.
Dar ei fugiseră toți, probabil de frică.
Numai un puşti n-a fugit,
A venit spre mine, m-a scărpinat între urechi
Mormăind încîntat : “Mamă-mamă, ce pisică uriaşă”.

FII ATENT...

Fii atent
Fii atent cum te dai,
Niciodată de tot.
Păstrează ceva, de o parte pus bine
Doar pentru tine.
O carte, un crez, un cuvînt
Ca un borcan cu dulceață, ascuns de bunica-n cămară.
Locul unde revii fără să doară
Numai al tău, tăinuit,
În care poți dormi liniştit, cu tine împăcat
Somn adînc, legănat
Şi unde poți fi pe rînd sau deodată
Pirat
Aviator
Pompier
Şi axa de roată dințată.

Fii atent cui te dai,
Deschide ochii larg, priveşte în jur
S-a cam perimat noțiunea de “pur”
În secolul nostru motorizat...
Sîntem alții
De noi înşine puțin depăşiți,
De noi înşine puțin înspăimîntați şi siliți
Să nu facem totdeauna ce-am vrea.

Oamenii nu sînt teribil de buni, nu sînt nici răi,
Oamenii-s oameni
Crede doar în ochii deschişi mai larg ca ai tăi.
Oricum ar fi…
E păcat pentru noi
    Să risipim
    orzul pe gîşte
    şi pîinea albă pe oi
(Ultima fărîmă, ştii bine
Niciodată n-o păstrezi pentru tine
Totdeauna e altul care are nevoie mai mare
Face parte din a fi tare).
Fii atent cum te dai, fii atent cui te dai
Oamenii nu-s buni, nu sînt nici răi,
Oamenii-s oameni
Crede doar în ochii mai larg deschişi ca ai tăi.

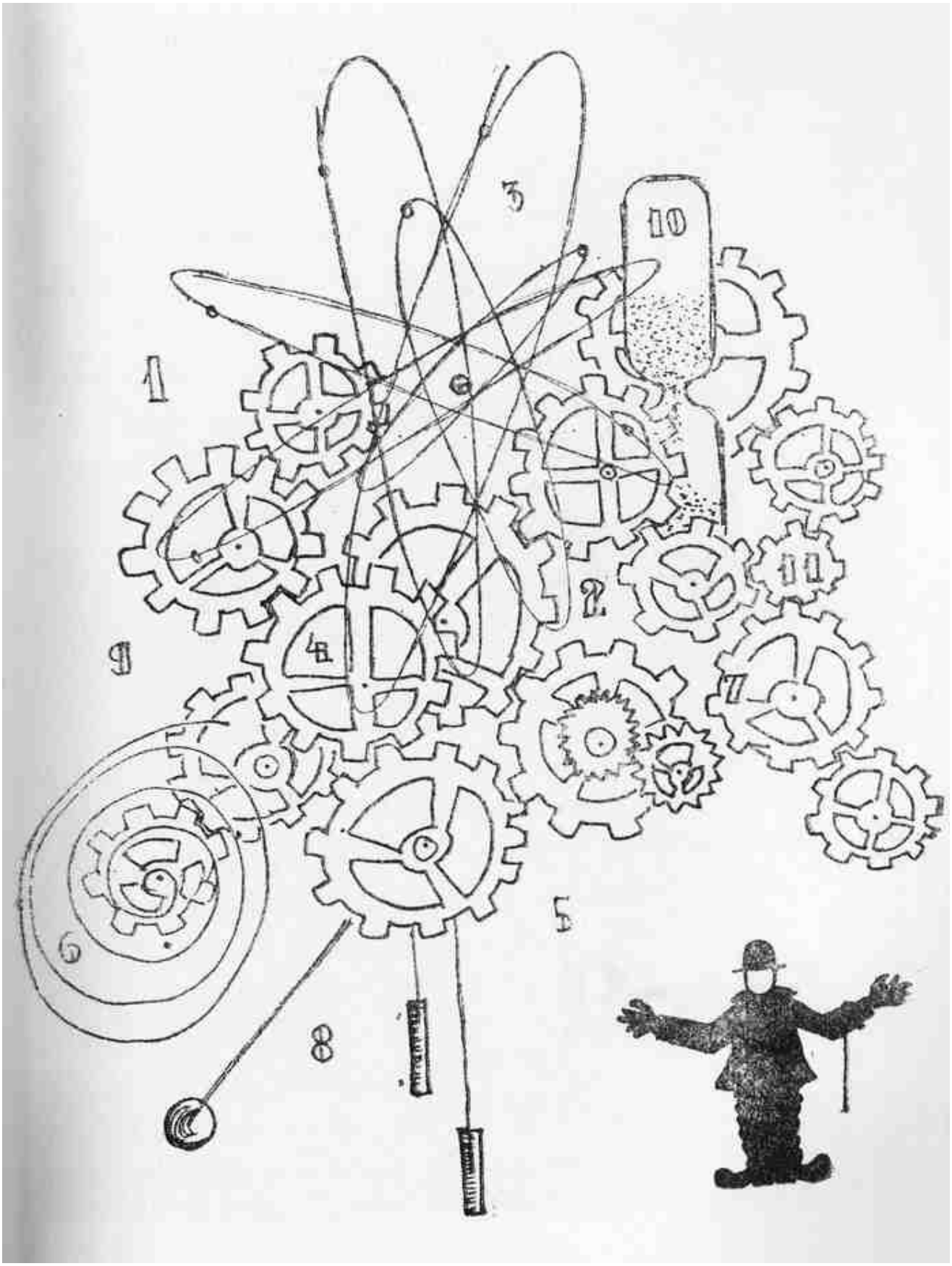
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

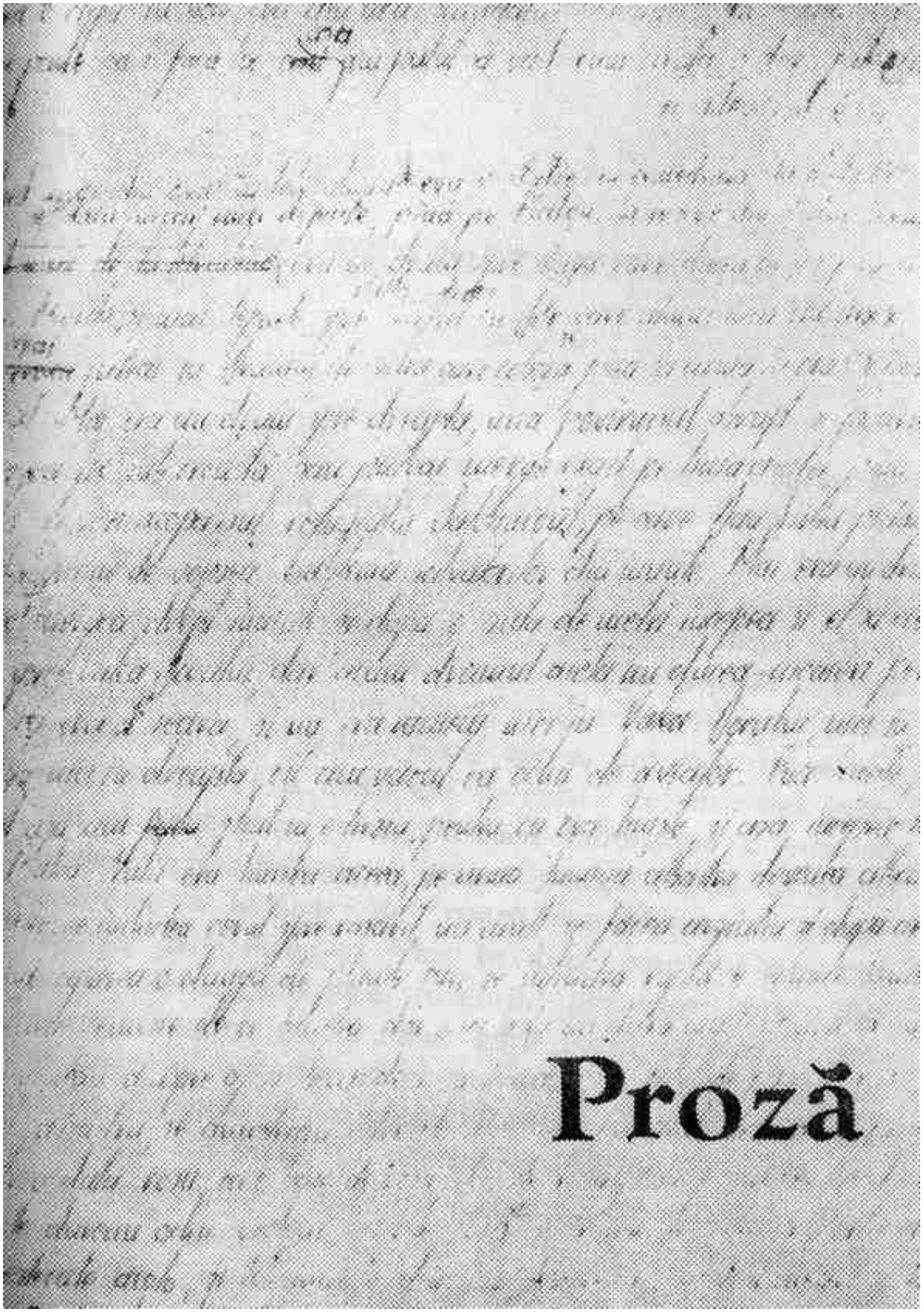

Proză

DIN GÎNDURILE AUTORULUI

Întotdeauna vor fi unii care privesc lucrurile numai din afară, şi alţii care încearcă să le vadă dinăuntrul lor, e ceva atît de binecunoscut. Atît doar, că pe mine ce vorbim acum mă trimite urgent pe cîmpul gol, s-a întîmplat acum foarte mulţi ani, eram locotenent, avioanele erau absolut noi, nu ştiam foarte multe despre ele, nici despre noi nu ştiam mare lucru, dar mie mi-a rămas pentru că e unul din lucrurile de care mă sprijin. A fost vara, ziua mirosea înăbuşitor a pămînt uscat, a flacără sleită, metal frînt, miros de avion prăbuşit în legănări de frunza moarta. Intrat în lanul de grîu sărac şi frînt în două cum nu s-a mai văzut, de la jumătate, fuselajul posterior rupt din spatele motorului, aruncat spre botul avionului peste fuselajul anterior şi el îngropat în solul uscat, nu mult, fix atît cît să dea impresia că dubla s-a dus întreagă, s-a înfipt în pămînt lăsînd afară numai deriva gri-cenuşie. Cînd am ajuns noi se adunase deja lume, de unde cîmpul era pustiu pînă dincolo de marginea zării. Oamenii formau un cerc de siluete negre pe răbufnirile de flacără acum domolită, nici nu ieşea prea mult fum, totul se întîmplă molcom, parcă filmat cu încetinitorul, cînd am ajuns acolo ne-am amestecat printre oamenii aceia care se tot mirau cu mîna la gură, fără să ştim nici noi prea bine ce trebuie să facem pentru că de fapt nu mai era nimic de făcut. Nimic cu adevărat important. Nimic fundamental. Ceea ce era fundamental se întîmplase, nu mai putea fi întors de nimeni.

Poate ar fi trebuit să înconjurăm epava aceea, să nu lăsăm pe nimeni să se oprească, să privească, să se minuneze cu mîna la gură.

Poate ar fi trebuit să ne strîngem umăr la umăr într-un cerc patetic pe pămîntul fierbinte al cîmpului pentru totdeauna însemnat, ocrotind cu pumnii strînşi, cu noduri alunecate greu prin gîtlejuri uscate, cu pleoape fierbinți de ce se întîmplă neştiut îndărătul lor, să ocrotim de priviri, de întrebări, de cuvinte, trecerea în neştiut a camarazilor noştri.

Pentru că cei aflați acolo, sub spuma de pămînt clocotit, erau camarazii noştri. Cu care am mîncat de dimineață, am venit la pistă, pe urmă ei doi au decolat în sonda meteo, ne-am uitat cum decolează, am rămas să-i aşteptăm. Se duceau să vadă dacă ziua aceea caldă nu ascunde vreun pericol neştiut pentru zborul nostru, aveau să vină să ne spună vizibilitatea, vîntul la înălțime, ce mai era de spus.

Ce-au găsit ei important acolo, în cer, şi trebuia aflat de toți.
Noi i-am aşteptat, şi au venit frîngînd lumina în cupole de plexi largate prea tîrziu, o zecime de secundă prea tîrziu, întotdeauna întîi avionul chiar dacă avionul, e clar, nu mai scăpă – dar dacă totuşi ? n-a mai fost nici un totuşi. Cum nici de alte dăți nu mai era nici un totuşi, dar dacă de data asta ?... Dacă numai de data asta, aici erau cifre, sufletul de pilot lupta zadarnic cu o matematică lucidă, neiertătoare, a fi sau a nu fi. Dilema trecea din viață pe hîrtie, de aici din nou în cabina avionului de dublă comandă, dar ce-a fost acolo, ce a putut fi, convorbirile dintre ei, sau tăceau în spaima prăbuşirii încremenind aerul într-un bloc străveziu, ce se întîmplă în cabina unui avion care se prăbuşeşte ? Ce se prăbuşeşte întîi în universul acela pilot-avion care oricum se surpă ireversibil şi atît de limpede pentru totdeauna, avionul sau pilotul ? Au vorbit între ei, s-a gîndit în acele clipe de cădere haotică, pentru că altfel săreau. Ştiu şi ce s-a vorbit, nu sări, lasă, auzi, LASĂĂ-L, NU SĂRII ! ! Lasă-l LA MINE ! s-au strigat clipe de viață în cabina avionului prăbuşit în cercuri frînte, fîlfîind cînd şi cînd botul neputincios peste orizont într-o părelnică redresare şi exact asta înnebunea, secundele acelea ciuntite cînd dubla şovăie într-un simulacru de zbor, pe urmă se înfigea iar trepidînd cu fărîme de văzduh scămoşat pe aripile scurte, sărim,

LASA-L LA MINE, ACUM IESE, n-a mai ieşit. Erau între noi unii care au văzut prăbuşirea, pe urmă am alergat toţi spre coloana de fum, praf, flacără, sînge, viaţă ţîşnită arzînd spre cer, şi acum nu ştiam ce să facem.

...Ar fi trebuit poate să facem o grămadă de lucruri la care nu se gîndea nimeni, pentru că lucrul cel mai important oricum nu mai putea fi făcut; cînd ne-am gîndit a fost prea tîrziu, lucrurile începeau să intre în tipare dinainte aranjate, mă rog, poate aşa e bine, adică poate aşa e necesar, atunci cînd nu mai ştii de la rădăcină ce e de făcut să vină oameni lucizi, călăuziţi şi ei de algoritme elaborate în linişte, şi noi n-am mai fost atunci nici piloţi, nici camarazi, am devenit martori oculari.

Venise cu un avion bimotor comisia de anchetă, un procuror militar tînăr măsura distanţele, ca la accidente de circulaţie, trecea într-un carnet cifre care, practic, nu însemnau nimic. Ingineri de aviaţie discutau între ei cu jumătate de glas şi clătinau din cap. Se săpa, scrîşnea metalul frînt, răbufneau flăcări scurte, şerpeşti, cu panaşe de fum negru care nu s-a mai risipit, a plutit în ziua albastră mult, pînă s-a înserat. Alcătuia o cupolă cenuşie deasupra gropii avionului frînt, ne-a înfrăţit pe toţi în fuioare de funingine prelinsă cu sudoarea pe frunte, gît, atîrna încă deasupra cînd s-a înserat, a doua zi cerul a fost incredibil de senin, deschis parcă să soarbă peste gaura, rana aceea calcinată, nici măcar foarte adîncă, dar asta a fost a doua zi. Adică după ce trecuse foarte mult timp, noi eram alţii, cu noi înşine rînduiţi de acum înainte în alt chip, pentru totdeauna. Viaţa fiecăruia se sprijină şi pe cei din jur, dacă cei din jur pleacă, unii din ei, trebuie s-o iei de la început, sprijinit pe ce a rămas. Asta schimbă, şi mai era temeiul simplu că oricare dintre noi putea fi în locul celor care au zburat în avionul acela de dublă comandă, mai erau întrebările, afurisitele de întrebări adăugate altor răspunsuri niciodată găsite, bănuite numai, cred că de asta se urcă piloţii în avioane după prăbuşiri — cu tot ceea ce presupune noţiunea, ca să afle. Ca să se ştie mai puternici decît o fatalitate care a fost ea, o

singură clipă, mai puternică. Ca să întregească cu noi argumente, adevărul atît de necesar despre noi şi maşinile noastre de - zburat.

...Dar asta a fost foarte tîrziu, a doua zi şi încă, după o noapte lungă pe care fiecare a trăit-o aşa cum a putut el s-o trăiască. Atunci, în ziua aceea, pe pămîntul ars şi sub cupola de fum, abia apăreau întrebările. Luceau crud în soare şi se auzea şoapta icnită a procurorului tînăr numărîndu-şi paşii: paisprezece, cincisprezece, şaispre- zece...

Pe urmă a venit macaraua.

A fost o macara imensă, portocalie, lungă, joasă, cu braț telescopic şi cabină de sticlă strălucitoare, cu fălci speciale din metal întunecat în vîrful brațului telescopic: fălcile acelea aveau dinți tăioşi din oțel lustruit. A venit strivind cîmpul sub roți neînchipuit de late, adînc zimțate, foarte moi; se mulau pe bulgări de pămînt sec fără să-i spargă în praf spulberat de vînt. S-a proptit cu patru gheare în pămînt; acolo unde s-a oprit prima oară şi a coborît ghearele acelea, solul era instabil, s-a lăsat, luneca în toate părțile de lichidele scurse din avion. Ardeau cu flăcări subțiri, străvezii, albastre, lichidele acelea. Macaraua a dat înapoi cîțiva metri, a înfipt picioare scurte, groase, cu gheare turtite în grîul ars, a coborît brațul lung, a bîjbîit obtuz, se apropia de ampenajul ieşit din pămînt, cînd l-a apucat cu colții lucitori ne-am cutremurat de efortul maşinii, aşteptînd să smulgă greu avionul înrădăcinat pentru totdeauna cu pămîntul.

Nu s-au lăsat ridicate fără efort deriva, stabilizatorul, atunci doar am văzut că fuselajul era frînt şi aruncat peste cabinele fără cupole, s-a văzut neclar arcul dintre cabine şi sclipirea întunecată de pămînt a parbrizului, s-au văzut paraşutele de stabilizare în apărătorile lor pentru că erau deschise la culoare şi reflectau lumina puțină, restul s-a amestecat cu întunericul din groapa aceea descoperită. Brațul macaralei a descris un arc, ultimul viraj al acelui ampenaj, terminat fix în bena unui camion de mare tonaj. Pe urmă colții lucioşi au clămpănit asupra gropii cu margini arse de petrol coroziv, s-au legănat, au oscilat nehotărît, au plonjat în umbra cu scrîşnet de dural, s-a auzit geamătul metalului prins, strivit, apucat

între fălci acționate de cilindri hidraulici. Şi am văzut brațul macaralei încordîndu-se, s-a proptit maşinăria portocalie pe picioare scurte închizînd un cerc prin țărîna sfîrtecată şi smulgînd pămîntului ceea ce n-ar fi trebuit niciodată să fie al pămîntului. Au ieşit icnit la lumină discul turbinei cu palete frînte, strîmbe, torsionate, motorul cu cutia agregatelor plesnită, se vedeau pinioane cu muchii încă lucioase, brune de uleiul subțire, carcasa deformată, conductele rupte, îndoite, mînjind dîre întunecate prin aerul fierbinte; curgeau fire subțiri de lichid, rămăşițe de viață prin aerul fierbinte al zilei. S-a cutremurat pămîntul cînd macaraua trăgea de coama fuselaj ului, toți am ştiut ce-o să se întîmple, macaraua trăgea coama fuselajului centimetru cu centimetru, capacul rezervorului îndoit dar rămas la locul lui, pe urmă cabina, marginea cabinei a doua. Şlangul de ermetizare spart, bara primei paraşute de stabilizare ieşită, ieşită din locaşul ei, exact asta înnebunea pentru că însemna zecimea aceea de secundă încă acordată avionului, „lasă-l la mine", dacă totuşi, n-a mai fost nici un dacă. N-a mai fost nimic. N-a mai fost nici măcar amărîta aceea de zecime fierbinte de secundă, atît de necesară.

...A fost doar avionul chinuit şi Nae Popovici, Nae cel mic, pistruiat, zîmbind sfios, bun pînă la prostie, mîndru de maşina lui Dacia cîştigată la Loto, ghemul acela de viață şi conştiință duse, Nae era dintr-o dată mare, imens, se revărsa flasc umplînd la refuz combinezonul de zbor şi țesătura albastră era îmbibată de o seva fără nume, aplecat pe veci peste manetele de catapultare trase pe jumătate din locaşurile lor, a ieşit la lumină aşa frînt, imens, cu casca albă strivită nefiresc între manşă şi scaun, Nae cel mic a ieşit la lumină. Tabloul de bord al cabinei a doua era incredibil de întreg, adică incredibil de întreg pentru un avion prăbuşit, geamurile aparatelor plesnite, ace smulse, cifrele albe amestecate cu cadrane negre, cu praf, cioburi de sticlă, pietre, rădăcini, fire de pămînt, dar la locul lor. Atunci a scăpat de fapt dubla, a ieşit nu ştiu cum – brusc – ce mai era de ieşit, a țîşnit aproape brațul macaralei de mişcarea neaşteptată proiectînd pe cer jumătatea de avion şi am văzut cutremurați cum zbura Titi Adrian în prima cabină - alcătuit doar din

filamente de sînge şi tendoane trandafirii, țintuit în scaun de chingile blocate, bordurile fuselajului erau smulse şi am văzut toți proiectat pe cer cum zbura perpetuu Faps alcătuit din petice senine de albastru şi pale de fum prinse între acele cumplite fire roşii, cu mîinile şi picioarele pe comenzi, asta era triumfal şi înfricoşător, aveai dreapta încleştată pe manşă, stînga pe maneta de gaze, priveai prin vizorul întunecat al căştii drept înainte – nu ne-ai văzut dar eram cu tine, ai schițat viraj pe stînga, peste noi, aşa ați trecut amîndoi, ați traversat în viraj uşor înclinat cerul şi ați pus jos, neaşteptat de lin pentru metalul acela frînt, ați adus pentru totdeauna dubla 326 pe Pămînt.

Curgeam prin troposferă, comenzile se încordau, deveneau grele, toată mecanica aceea formidabilă, minunea electronică a unui avion de vînătoare venea la vale cu cincizeci, o sută, trei sute de metri în fiecare secundă : orice corp cade spre centrul neştiut al pămîntului. Noi arcuiam metalul deştept pe traiectorii prelungi, pămîntul văzut printre tălpi, clipa ameţitoare cînd veneam exact la nouăzeci de grade. Tubul Pitot lăsa o dîră de argint care nu se mai ştergea pe scoarţa planetei. Greutăţile difuze de întuneric fierbinte, suprasarcină cinci, cinci jumătate, nouă, zece, sute kilometri pe oră convertiţi în viteză verticală, în prăbuşirea care ţinea cît vroiam. Ce se întîmpla mai departe —redresarea — era tehnică de pilotaj, vreau să spun, lucrurile se întîmplau ca întotdeauna. La trei mii de metri am trecut peste un vîrf de nor, am dat manşa lateral în tonou, a şters norul acela marginea aripii delta, burta avionului, s-a întins opac acoperind cabina. Am ieşit deasupra oraşului în zbor pe spate şi după aceea, cînd întorceam avionul normal, am văzut în cotul fluviului pista. După aterizare am dat de Grig, am mers lîngă el, încercam să spun ceva, să leg în cuvinte ce se întîmplă sus cu mine, cu avionul ; dar capul de celulă nu avea dispoziţia necesară. A ridicat din umeri, iar, a spus, vii cu lucruri fără acoperire. Ce vrei să zici, a întrebat, că avionul zboară altfel cu tine decît cu mine ? că în aer e nemaipomenit şi aici e mizerabil ? Că toate astea — se ambala fără să ştiu de ce, a cuprins într-un gest tot ce era acolo, pista, copacii, gurile de alimentare, avioanele —, că toate astea nu merită să mai venim jos pentru ele ? Rămîi sus, dacă eşti aşa deştept. De ce n-ai rămas sus ?

Manşa, maneta de gaze, indicaţiile bordului erau aceleaşi, reglajele se făceau între limite identice, era ceva care se aduna neştiut din diferenţe pe care nici aparatele nu le puteau surprinde, se însuma în rezultanta zborurilor lucide, clare, om şi maşină. În

marginea netă dintre gîndirea mea omenească şi raţiunea liniară de metal savant – sau în zborurile acelea pînă aproape de contopire, cînd supersonicul începea manevrele gîndite fără să mişc manşa. Cînd ştiam ceea ce era de ştiut despre mine, despre avion, fără să mă uit la aparate şi exact atunci cînd trebuia să ştiu. Cînd durea că nu pot, aveam clipe de neştire, nu eu, creierii omeneşti se pulverizau simplu sub casca din metal alb, exact atunci se insinua avionul, blînd şi complet, şi pentru totdeauna, şi cumplit de lucid. Atunci cînd deveneam om-maşină, şi avionul începea să-şi rotească inteligenţa rectilinie în circumvoluţiuni roşii, cînd duralul care înconjura se răsucea fierbinte în mine, numai că asta se întîmpla foarte rar, şi foarte puţin, avionul scutura lestul inutil, redeveneam noi, graniţe nete se împleteau atît de strîns, fără să se depăşească niciodată. Nu se întîmpla niciodată, pasul dincolo. Clipele acelea de amestec mi se păreau numai, clipe acordate de avion în schimbul secundelor hotărîtoare de mai tîrziu. În schimbul secundelor care veneau oricum, mai devreme sau mai tîrziu, pentru mine sau pentru cel de lîngă mine, pe avionul acesta sau pe altul. Exact asta strînge oameni şi avioane, ar fi trebuit să-i strîngă într-un pumn care nu se desface decît definitiv.

Atunci a fost, foarte brutal, şi chinuitor de dur, şi nesfîrşit, mişcarea neaşteptată a avionului frînt pe o traiectorie ducînd mult dincolo de firesc, dincolo de firescul şi aşa împins foarte departe al profesiei, căderea aceea încovoiată, cu botul coborît intersectînd scînteietor orizontul şi ducîndu-se sub el, simţeam deriva înaltă ridicîndu-se continuu, scrîşnit, deasupra noastră, toate astea se întîmplau ciudat, cu pămîntul împingîndu-ne în sus cît a durat prăbuşirea aceea cu casca lipită de cupolă, cu umerii adînciţi în sus sub chingile late, cu acele indicatoarelor zvîcnind şi trecînd de zero, într-o jumătate a existenţei pe care preferam s-o ştiu cît mai

departe. Cădeam cu suprasarcină negativă, prăbuşire bizară, urcînd în cădere, am tras agățat de manşa parcă nituită în podea, împinsă în tabloul de bord, nu mai era loc pentru diverse legi. Treceam dincolo de locul în care acționează înțelegeri, cădeam de mai bine de zece secunde, avionul nu rezista mai mult de cinci-şase secunde în zbor negativ. Nu era făcut să reziste. Se ridica împotriva firescului, traiectoria aceea rotind lent avionul - peste noi, răsucindu-l cu, ampenajul în sus. Efectul trimer, am trecut pe cabina a doua, am măturat toate contactele pe tabloul mic, din față, deasupra tabloului central de bord, cînd am dat trimerul pe cabina mea ; am tras manşa acționînd clapeta gofrată de pe mîner, am simțit manşa în sfîrşit urnindu-se, dar asta se întîmpla undeva afund şi foarte departe, în măruntaiele avionului – coarda aceea foarte întinsă slăbind uşor, asta a fost înainte ca manşa să se mişte – vizibil - pe urmă avionul s-a liniştit, venea foarte încet şi nesigur în linie firească de zbor. Comanda s-a lăsat moale şi am putut trage manşa în burtă ridicînd botul avionului, dar nu trăgeam singur, simțeam, din prima cabină, mîinile înmănuşate ale lui Bill. Două mii trei sute de metri la altimetru, cîteva sute, nu multe, pînă la stîncile împădurite de sub noi.

Am virat scurt, am privit înapoi şi în jos, dincolo de fluviu ; prin culoarea mată răzbeau tremurînd puncte aurii înconjurate de halouri rotunde. Cînd priveam aşa, parcă zburam într-un miez de portocală. Am rîs, am redresat, în lumina roşie izvorînd de pretutindeni negrul bordului era şi mai întunecat; acele şi cifrele înscrise pe cadrane se decupau violent de albe, chiar prin vizorul fumuriu. Am repezit două tonouri în urcare, aerul se destrăma în vîrtejuri străvezii tivite pe margini cu portocaliu stins. Am întins picioarele sub tabloul de bord, discul soarelui mă însoțea în urcare micşorîndu-se, trecîndu-şi culoarea violentă spre galbenul ştiut; la douăsprezece mii de metri încălzeau obrazul, prin vizor, raze

blînde de lumină albă. Trecea de avion şi se reflecta în cerul vînăt de albastru, încins cu benzi mate de un roşu stins, lumina aceea. Am trecut printr-un văl din ace de gheață, norii sidefii ai stratosferei. Sus de tot, chiar în colțul parbrizului, apărea prima stea din seara aceea. Motorul torcea lin aerul sărac, nici o vibrație în corpul de metal, avion deştept, am spus în cască, avion liniştit, am mîngîiat cu palma mînerul manşei, negru-zimțat şi plin de butoane. Spre răsărit, din orizontul difuz, răsărea un colț palid, ciuruit de vulcani. Mingea galbenă din stînga cobora repede, picam avionul, îşi schimba culoarea în roşul aprins de despărțire. Am răsucit reostatele luminilor de cabină, panourile, cadranele, manetele căpătau umbre fine, roşul chimic al becurilor de bord. Munții muşcau discul ajuns pe orizont, se distingea necrezut de clar pe fondul incandescent, se distingea fiecare creastă, fiecare stîncă de pe creastă. Zburam la şaisprezece mii de metri, era foarte linişte, aerul înghețat care adună sunetele de departe nu avea ce sunete să adune. Am virat, foarte larg, mi-am văzut dîra de condensare sură şi pufoasă şi desfăşurată la nesfîrşit, se oprea în orizontul care începea să fie noapte, în spatele nopții şi dincolo de mare era ziua care avea să vină. Nu se vedea nimic, unele lucruri se ştiu chiar dacă nu se văd. La apus dungi late de lumină galbenă se întunecau spre verde-albastru, se topeau tăcute lăsînd în urmă un abur limpede. Coboram prelung, am redus motorul, coboram spre o întindere netedă, roşu-închis, roşu mohorît cu umbră deasă, cenuşie. Am redresat avionul chiar deasupra întinderii aceleia, zburam la rasul ei, cornul lunii se înălța, se rotea în jurul avionului, atîrna din cer legănînd un colț deasupra cabinei.
Ceasul de bord, trebuia să cobor, am aprins luminile de poziție, verde în dreapta, roşu în stînga, lumina albă sus de tot, în spatele derivei. Spre apus, ultimele dungi de lumină dispăreau într-un portocaliu uniform. Am împins manşa, am intrat în aburul acela portocaliu. Supersonicul s-a poticnit în întuneric, asta a fost întîi, întunericul vînăt, pe urmă s-a desprins auriul foarte stins, palid,

vag, luminile de jos. Pămîntul era cenuşiu, uniform, întins sub un acoperiş de văzduh posomorit ; fluviul lucea părelnic cu sclipiri de grafit, în cotul fluviului ardeau verzi, roşii, balizele aerodromului. Am aterizat, am coborît fără grabă din avion, era un zbor de care ştiam că o să mă pot sprijini.

E grozav să fii intelligent, dar uneori asta e o mare povară. Un copil care se naşte poate fi o mare bucurie sau un necaz la fel de mare. E greu să mai zbor după ce au căzut avioane. Nae Popovici nu mai e. Costică Fabian nu mai e. Lică Hoțoiu nu mai e. Bondi Moghioroş, Orza Adrian s-au dus si ei – cu toate astea urcăm în avioane şi zburăm mai departe. Cu tot ce a fost la început şi cu tot ce se adaugă pe drum superb şi execrabil. Pe urmă pun toate astea pe hîrtie, şi oameni cunoscuți sau necunoscuți, aviatori sau neaviatori, citesc cartea şi spun : ce mizerie. Sau spun : ce carte formidabilă ! E foarte greu să-i mulțumesc pe toți ; şi tocmai pentru că, de fapt, niciodată n-o să îi pot mulțumi pe toți, cel mai bun lucru e sa rămîn eu însumi. Pentru că altfel povestea n-ar avea nici un rost – nici scrisul, nici zborul. Nici zborul, nici scrisul – în ordinea lor firească. şI atunci aud : Doru D., ce tip infect. Şi pe urmă : Doru D., ce tip grozav. Nici nu ştii ce să mai crezi. Atunci mă întorc la aviatori şi la avioane, pentru că pe aerodrom lucrurile sînt foarte clare : da sau nu, alb sau negru – şi avionul e scula minunată care ne învață să ne cunoaştem, care ne învață să-i întelegem pe cei din jur, şi să ridicăm din umeri cînd totuşi sînt lucruri greu de înteles, şi să lăsăm pe fiecare cu dreptatea lui, pentru că asta tot de la avion am învățat-o, sînt situații în care fiecare are dreptatea lui, la fel de valabilă pe rînd şi deodată cu dreptățile celorlalți.

*

... aşa am aflat în adevăr ce înseamnă să ai prieteni, cockerul Tom, pe care nu mă ruşinez să îl pun în şir cu ceilalți ai mei şi despre care nici nu ştiu foarte bine dacă e o compensare, un camarad cu patru labe, cîinele speranță pe care îl iubesc pentru că iubesc cîinii în general ?

... Cockerul şedea solemn pe scaunul din dreapta, îi flutura în curent jaboul, i-au fîlfîit urechile lungi ca două drapele de luptă, în clipa aceea l-am iubit foarte mult. Pentru că eram împreună.

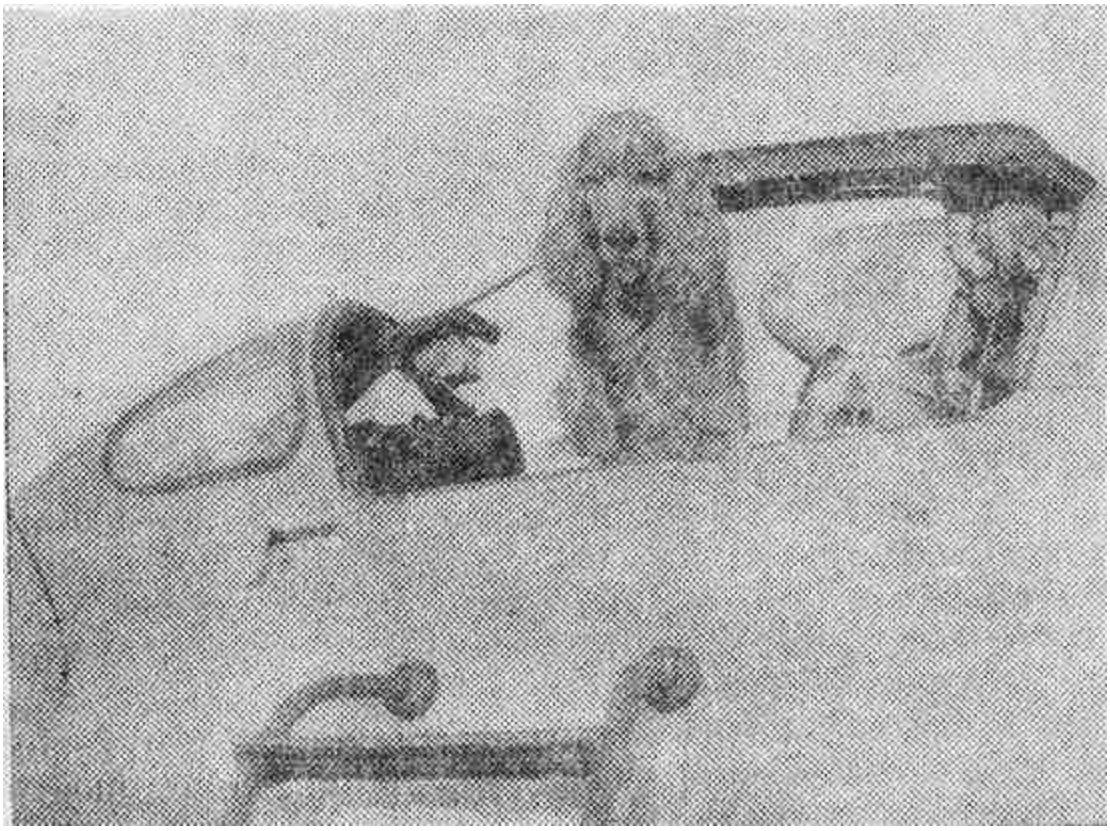

DORU

Ştia să le vorbească delfinilor, cîinilor şi cocorilor. Ştia să-i asculte. Ştia să le vorbească oamenilor şi făpturilor de pe alte planete şi celor din lumile paralele, nevăzute. Cînd eram mici, l-am auzit, seară de seară, salutînd luna, nu putea dormi dacă nu ieşea pe terasa aceea din Dorobanți, să-şi înalțe fața spre discul luminos al lunii. Abia învățase primele cuvinte, le stîlcea încă, şi astfel îi vorbea lunii. Văd chipul lui de atunci, ochii albastri-verzui, parcă în lacrimi, şi buclele mătăsoase şi expresia de implorare întipărită pe obrazul plin de rotunjimi, era un copil de nici trei ani...

De fapt, tot ce s-a întîmplat mai tîrziu, la maturitate, viața noastra cu drumuri care se întretăiau rar, avea în substrat, în surdină, în taină, ceva din starea de atunci, de copil la dreapta şi la stînga mamei, ne ştiam şi ne simțeam prezența unul altuia fără să ne vedem, fără să ne auzim, ştiam că puterea noastră de percepție are în esența ei o undă comună, din aceeaşi substanță... chiar dacă în fiecare a rodit altfel, iar în el, cu totul neobişnuit.

Unul dintre sentimentele mele fundamentale față de el a fost respectul venit de acolo că ştia să le vorbească pietrelor, stelelor şi animalelor şi că ştia ce vrea să devină. De la început, de cînd a învățat să meargă, a ştiut că se poate zbura şi a vrut să zboare.

Nu cred că am mai întîlnit undeva, în viață sau în literatură, un om care să se atît de devreme şi atît de total cu pasiunea lui, şi să o stăpînească şi să se lase stăpînit de ea cu atîta devotament si cu atîta înțelepciune.

S-a modelat singur, cu o voință tăcută, dar neînfrîntă, şi-a modelat muşchii, ideile, sentimentele şi cuvintele.

N-a avut atît noroc cît i s-ar fi cuvenit, nici atîta înțelegere pe cît ar fi avut nevoie. Nu a apucat să ştie, pe lumea asta, cît e de iubit şi cît e de necesar multor oameni, bătrîni şi tineri.

I-ar fi fost mai uşor să trăiască ?

Ar fi fost mai fericit ?

Nu ştiu. El nu se plîngea niciodată. Ceea ce descopăr mereu cu necontenită şi bucuroasă uimire este că mai am foarte multe de aflat despre el.

VICTORIA DRAGU

DORU

El era acolo sus ; în altarul LUI de dural, plexiglas şi aparatură inteligentă. Acolo sus, unde albastrul devine negru şi unde stelele sclipesc în miez de zi. „Chestia aia – cum scrie El în „Ridică-te şi mergi" — chestia aia care se întîmplă între avion şi pilotul lui, zborul" era, pentru El, însuşi viaţa. Pentru El „V de la victorie" era după cum îmi scria — „povestea noastră de aerodrom, o victorie crîncenă împotriva a ceea ce înseamnă oprire de la zbor". Tot ce era în afara avionului, tot ce nu era zbor, era o permanentă acumulare de energii pentru clipele marii taine din adîncurile cerului...

Ne despărţeam la scara avionului. El se contopea cu maşina; eu îi urmăream resemnat desprinderea de pămînt, începută în chiar clipa cînd chingile îl acaparau, resorbindu-l în masa avionului. Intuia cît sufeream că nu-l pot însoţi în întinderea de dincolo de nori şi-mi zîmbea, timid, a neputinţă.

Revenea din misiune cu nostalgia nemărginirii, a inimaginabilului lansat acolo sus, la graniţa cu stratosfera. Revenit pe pămînt, continua să facă aviaţie scriind. Taina din cabina avionului se continua în camera aceea albă, prin fereastra căreia „sondam" dimineaţa cerul ; fereastra prin care vedeam salcîmii şi aerodromul...

DORU mai presus de orice, era PILOT. PILOT de VÎNĂTOARE. Iubea cu patimă de îndrăgostit MIG-ul 21. „Nu reuşesc să mă văd altă cabină – scria în „V de la victorie" — pilotînd un avion de transport, un elicopter sau mai ştiu eu ce". Deloc indiferent faţă de perspectiva opririi de la zborul pe acest avion, DORU continua :

„Asta-i partea proastă, (...) cred că pentru mine aviația se termină exact cu MIG-ul 21”.

Exact cu MIG-ul 21 s-a şi terminat...

Doru nu se plîngea niciodată de necazurile ce-i fulgerau existența. Avea şi eI necazuri... Le depăşea totdeauna... cînd depindea de El, păstrîndu-şi deschisă calea. Aviația însă traversa — împreună cu tot ce insemna România — ani de deznădejde ; piloții nu zburau nici măcar o oră pe lună. Iar el visa o aviație în care zborul şi datoria de ostaş să se fondeze pe profesionalitate şi răspundere maximă. Pentru El, pilotul de vînătoare trebuia să însumeze toate calitățile — şi toate condițiile — prin care rigoarea profesională şi subtilitățile spiritului să ridice zborul la valoare de artă. Zborul — susținea El, în orice ocazie — trebuie să se întemeieze pe o profesionalitate impecabilă; zborul trebuie făcut cu mintea şi dogoarea sufletului... Coleg de bancă, şi prieten, generalul Voian gîndeşte „adesea la inima lui mare. (...) Era un pilot excelent, — spunea el într-o discuție cu colonelul ziarist, Gheorghe Văduva — unul dintre cei mai buni instructori. Era în stare să-i ceară avionului totul. Dar şi să-i dea totul. I-a dat”.

Împătimitul zburător a izbucnit în plîns, într-o zi de la începutul verii lui 1988 ; eram în atelierul de la Studio. — Ce-au, Ioane, cu mine — mi-a spus, cuprins de disperare — de ce nu mă lasă in pace ? Venea de la Comandament... Doru avea — şi El — lipsuri ; una supăra pe tare mulți... Disprețuia nimicuriIe ! I se reproşa “neparticiparea”. Unii îi atîrnau tinichele... Mulți, foarte mulți, erau interesati de „Cîți bani a Iuat Doru pe cartea X sau Y...” La cît se cifra efectul moral al operei LUI nu făceau efortul să gîndească. Nici să se întrebe ce însemna pentru tinerii ucenici în arta zborului „Caii de la Voroneț”, „Celula de alarmă” sau „Lumi galactice” nu se oboseau... Habar n-aveau cîți tineri piloți au optat pentru vînătoare îndemnați — şi prin scrierile sale — de către Doru Davidovici.

Ca un răspuns tîrziu, necerut în clipele acelea de chin moral, DORU scrie, în „Ridică-te şi mergi”: „Cum să creadă cine n-a văzut, şi cum să priceapă cine nu ştie, cam ce se întimplă cînd lovitura, şocul, izbitura grea, gheata în gură nici măcar nu vin din afară, ci de la ai TĂI ? de la aviatorii pe care nici nu îi deosebeai de tine”...

Altă dată ar fi concIuzionat, zîmbind, citîndu-l pe „bătrînul” Clostermann: „Ei nu pot înțelege, nu-s piloți de vînătoare”. Acum...

DORU nu poate fi definit în cîteva rînduri înghesuite în cîteva pagini.... Ar fi, cel puțin, o impietate. Despre Doru, fiecare dintre cei ce i-au fost prieteni pot scrie romane... Fiecare plasîndu-l într-un univers aparte; al lor. Doru, insă, era pilot, pilot de vînătoare. În acest superunivers i-am fost coechipier zece ani şi unsprezece zile... Liantul prieteniei noastre era mai presus de orice patima Iui pentru zbor, admirația împinsă pînă la fanatism pentru avion, pentru MIG-ul 21 în speciaI şi mîndria de-a fi pilot de vînătoare. „Cismele mele de zbor, cismele unui pilot de vînătoare, călcau triumfătoare pe roşul covorului din sanctuarul literelor”,... îmi scria El despre ceremonia de la Uniunea Scriitorilor, la primirea în rîndul slujitorilor scrisului. Şi, dacă am închis capitolul superuniversului nostru printr-un cataclism, la 20 Aprilie 1989; dacă ne-am despărțit prin cele două tonouri cu numai douăzeci de minute înaintea fatidicei ore 15,31, şi I-am străjuit sicriul acela gol; şi dacă am călcat peticul acela de pămînt topit acolo, la sud de gara Jegăliei, din care n-a mai răsărit iarbă şi am strîns, deznădăjduit, în mîini resturi din duralul bietei LOR „duble”, — strînse grămăjoară la piciorul „crucii” de pe Golgota LOR – Golgota lui DORU, MITICĂ şi-a DUBLEI 6946 cum să comprimi această Sfîntă Treime în doar cîteva pagini !?!?

5 Mai 1989, orele (aproximativ) 15,00... Cînd mi-am dat seama, eram singur în imensitatea aerodromului. În viraj pe stînga, dincolo de calea ferată, Dorel se ştergea de frontul ce înainta dinspre nord-vest. Pe cîmpul acela gol, de pe care plecaseră toate avioanele cu toți oamenii, şi toate maşinile, sub nesfîrşitul unui cer învolburat, am realizat că DORU nu mai este... cu cincisprezece zile în urmă a salutat din zbor pe mama, Ia Galați, şi Tecuciul meu natal... La aproximativ această oră a decolat pentru zborul lui spre infinitul lumilor galactice. Învins de imensa singurătate în care m-a aruncat dispariția lui DORU, am realizat că „Am pierdut — cum scrie Andre Maurois în *Climate* – mai mult decît am avut".

Nu ştiu dacă prietenia noastră a fost o mare fericire sau un blestem cumplit... Prin El m-am desprins de pămînt; El m-a ajutat să văd avionul şi pilotul în situația lor firească... zburînd. Prin El am pierdut singurul prieten pe care viața mi l-a hărăzit.

ION ȚARĂLUNGĂ

CUPRINSUL

Nota editorului

VERSURI

Dezmințire la mit
Ieri mi-ai spus
Uciderea pruncilor
Turnul Babel
Prăbuşirea lui Icar
x x x (Armata cu flinte şi spade)
Odată, într-o adunare de zebre
Cînd omul
Iar la ceasul ştiut
Cocorul albastru
Concert total
Ce-ai zice ?
Împreună
Uneori aş vrea
x (Nu, nu ți-am dăruit niciodată cuțite)
x x x (Pe urmă, au apărut întrebările)
Săptămîna oarbă
Pentru Pisica
Pe urmă a venit
De ce ?
Pentru tine totul e clar
Pe-o piatră încălzită de soare
Plecarea băiatului
Dans
Vînătoare
Fii atent

PROZĂ

(Din gîndurile autorului)
DORU (Victoria Dragu)
Doru (Ion Țarălungă)

Lector : ELSA GROZEA
Tehnoredactor : DUȚĂ ANDREI

Bun de tipar : 21.III.1991
Apărut 1991. Coli de tipar : 5,5

Tiparul executat sub cd. 50
la Întreprinderea Poligrafică Iaşi
Str. Sf. Lazăr nr. 49

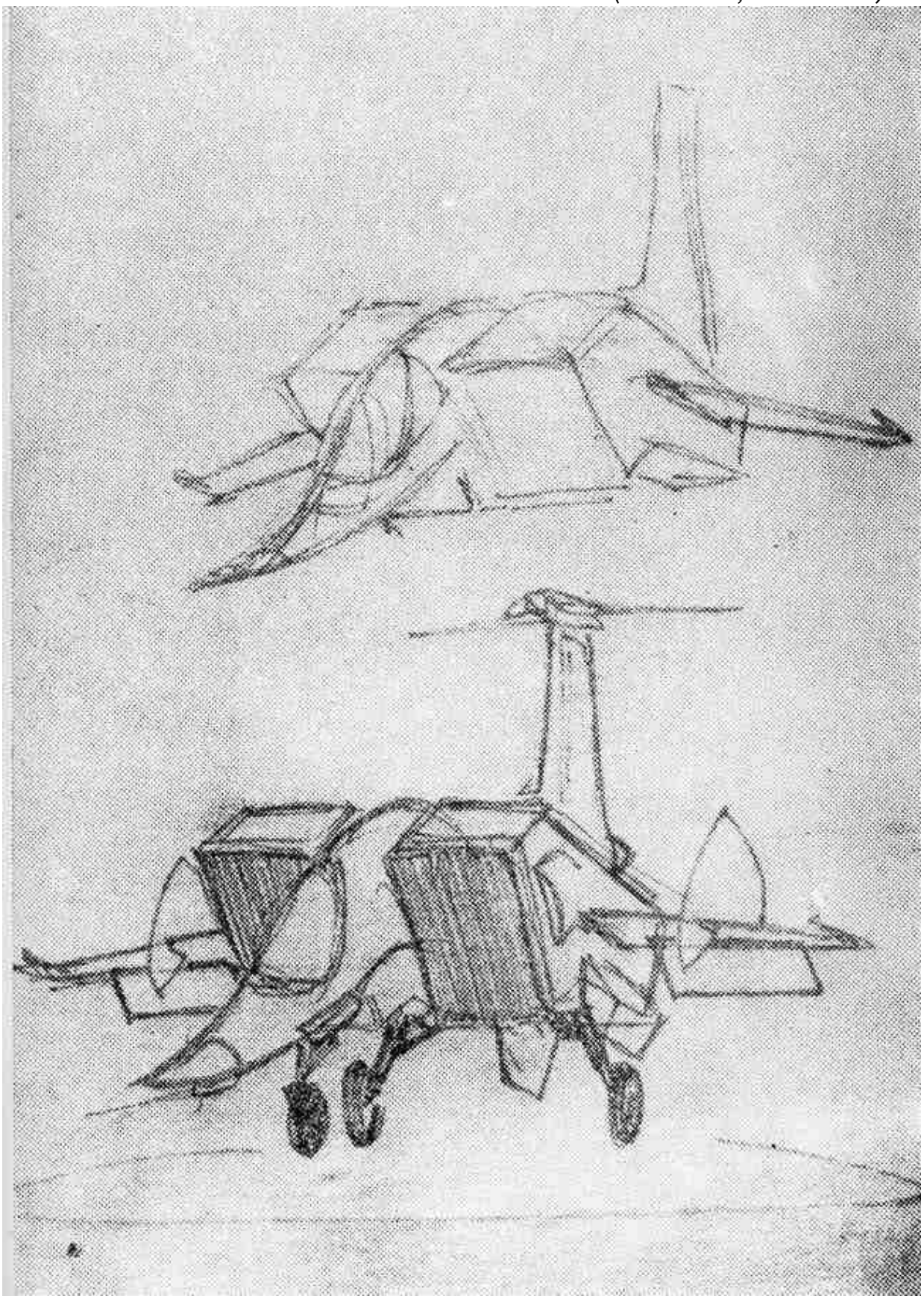

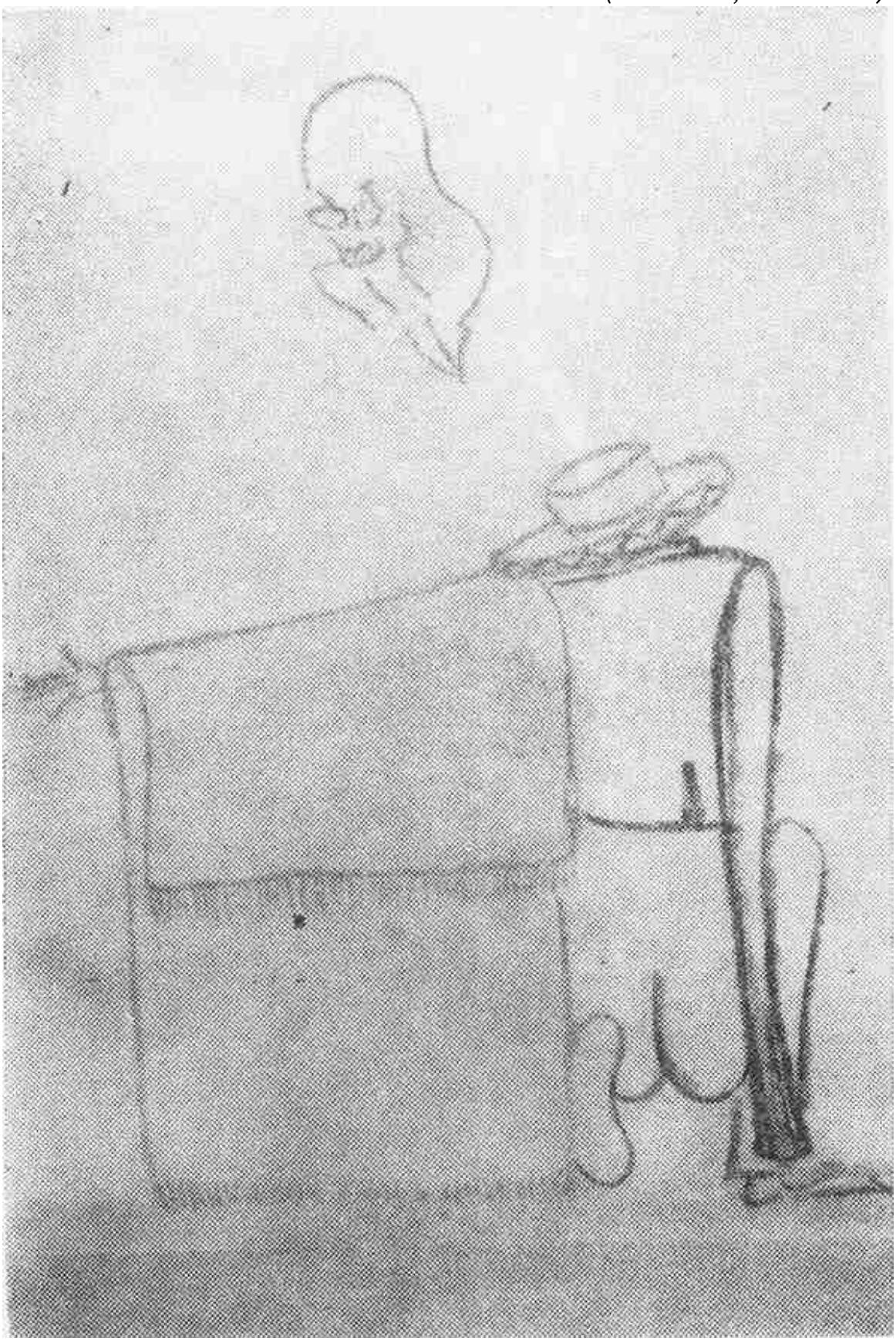

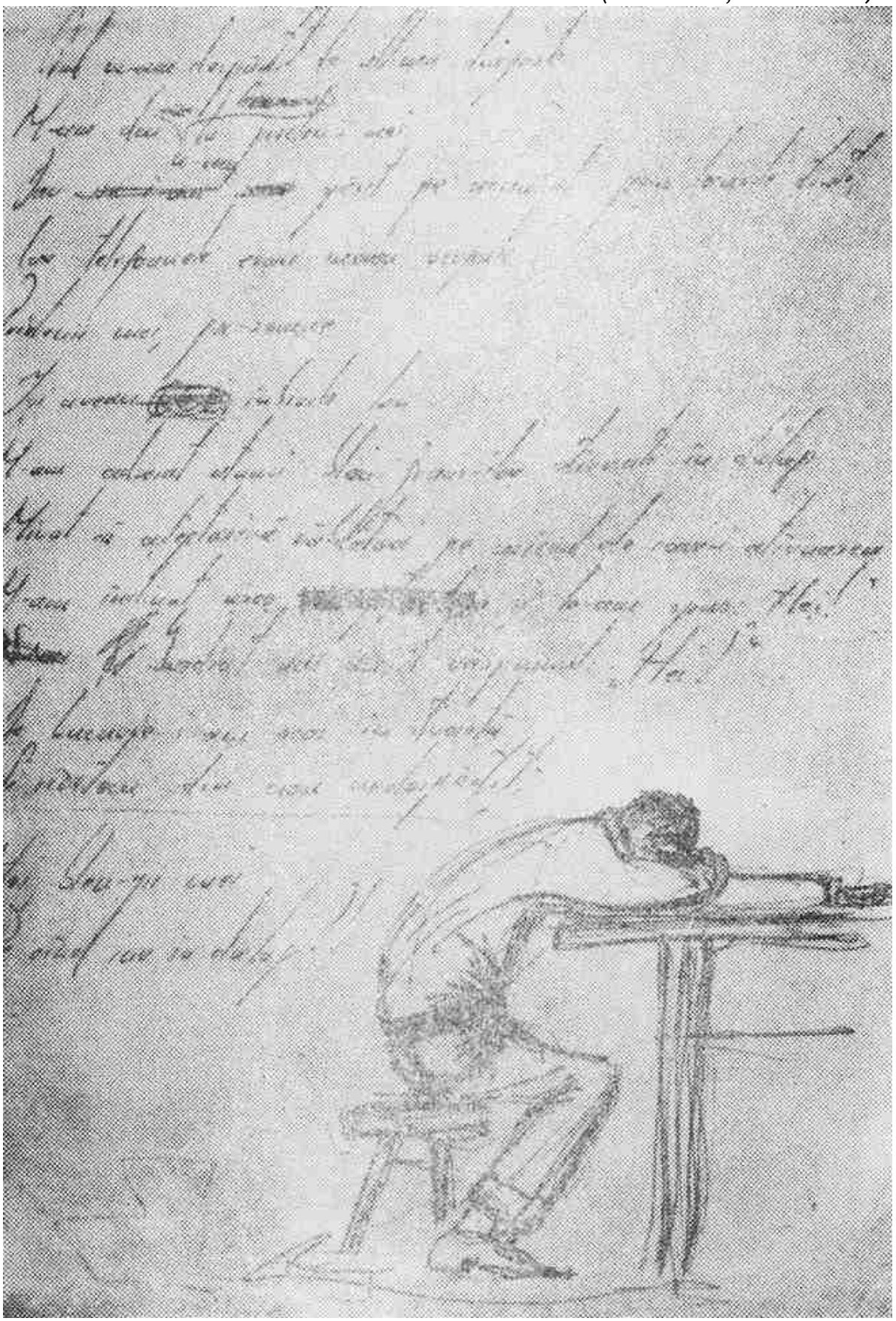

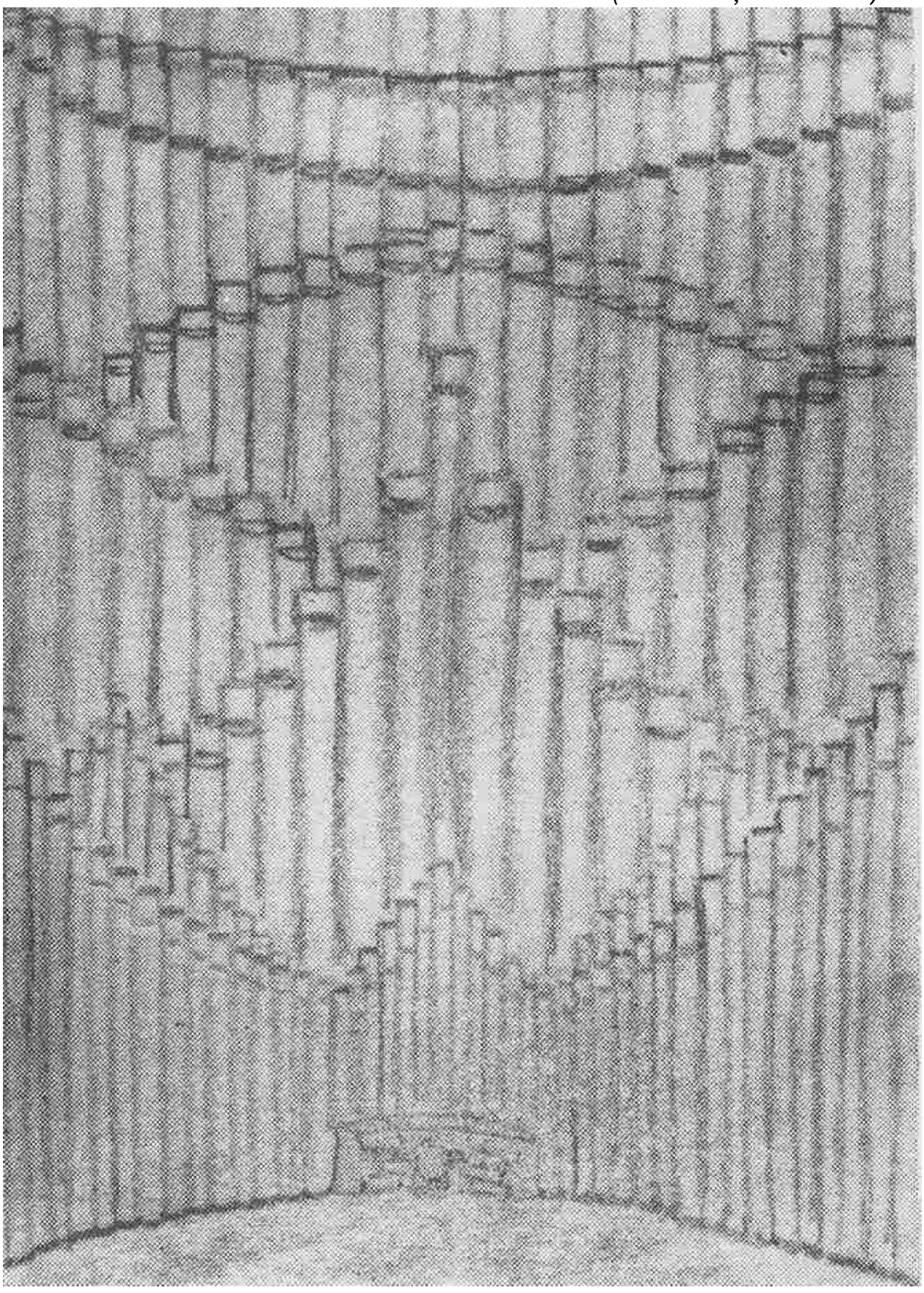

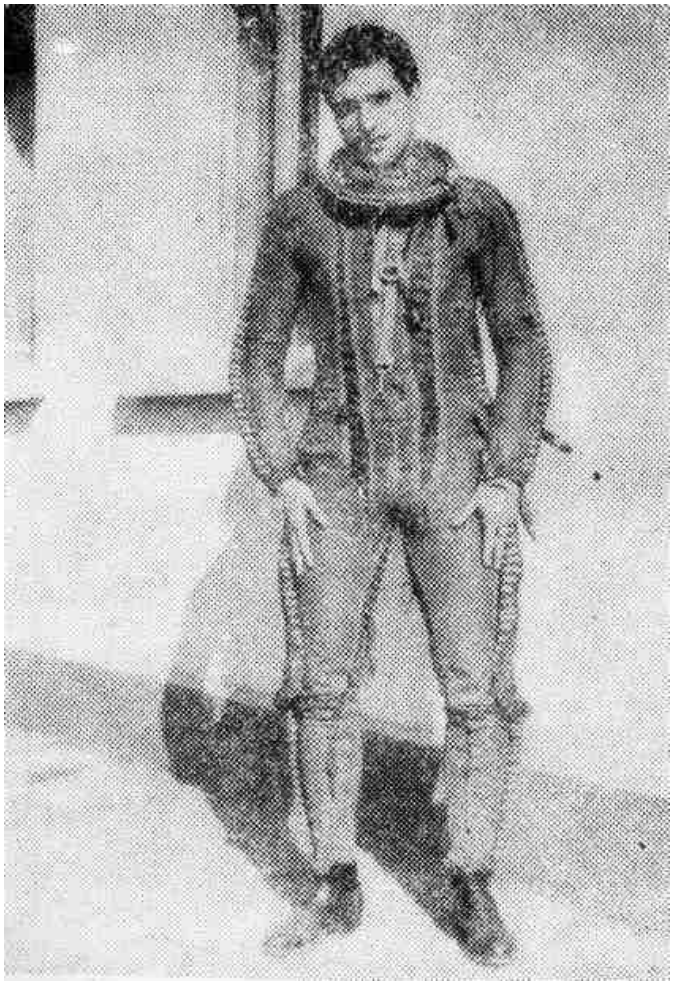

Ed. LABIRINT *(Dezmințire la mit)*

Ed. LABIRINT *(Dezmințire la mit)*